

τ' ανάβλεμμα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΡΑΦΗΝΑΣ

ΦΥΛΛΟ 44^ο - ΜΑΪΟΣ 2023

Ερένη-Ερση Καχριμάνη

*Θεμέλιωσε και στέριωσε
το Λύκειο των Ελληνίδων Ραφήνας*

Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΛΕΡ στην πρώτη προεδρία της Ελένης Κακριμάνη, 1994

Φίλες και φίλοι,

Σ' αυτό τ' ανάβλημα υπάρχουν λόγια καρδιάς, λόγια τιμής, μνήμης και αποχαιρετισμού για την αγαπημένη «μπτέρα» και καταξιωμένη για 22 χρόνια πρόεδρο του Λυκείου των Ελληνίδων Ραφήνας, την Ελένη Κακριμάνη, που έφυγε από τη ζωή πριν 8 μήνες.

Πολλοί την αγάπησαν, την εκτίμησαν και ήθελαν να τη χαιρετήσουν στο αφιερωματικό αυτό τεύχος του περιοδικού. Όλα τα μέλη του ΛΕΡ, μαθητές και συνεργάτες έχουν ένα καλό λόγο και ένα επαινετικό σχόλιο για την κ. Ελένη. Το 44^ο ανάβλημα φιλοξενεί στις λίγες του σελίδες κάποιες από τις γραφές δικών της ανθρώπων και ανθρώπων του Λυκείου των Ελληνίδων, που όμως εκπροσωπούν όλη την Λυκειακή οικογένεια.

Το περιοδικό αυτό χώρεσε τα συναισθήματα, τις σκέψεις, τις εξομολογήσεις, την έκφραση αγάπης, ευγνωμοσύνης και θαυμασμού σ'αυτή την ηγετική μορφή του Λυκείου των Ελληνίδων Ραφήνας, όπως εκείνη, η Ελένη Κακριμάνη, χώρεσε όλο το Λύκειο στη ζωή της κι είχε τ' ανάβλημα φυλαχτό ακριβό στην μεγάλη καρδιά της...

Αξέχαστη!!!

Χριστίνα Παναγιώτου - Δακτυλίδη

«τ' ανάβλημα», περιοδική έκδοση του Λυκείου των Ελληνίδων Ραφήνας • Εθνικής Αντιστάσεως 34, 19009, Ραφήνα • τηλ.: 22943 03612 • e-mail: lykellrafinas@gmail.com

- Επιμέλεια περιοδικού: Χριστίνα Παναγιώτου-Δακτυλίδη

- Δημιουργικός σχεδιασμός: Φωτεινή Αλεξιάδου

- Ομάδα σύνταξης: Εύη Γκατσοπούλου, Ελένη Καμάρα, Χριστίνα Παναγιώτου - Δακτυλίδη, Αναστασία Κάλφογλου, Κατερίνα Σιούτα - Παπαδοπούλου, Άννα Κυριακάκη - Συνοδινού, Άννα Ραποπούλου - Παπαθανασίου, Πάνος Τσίτσιος.

- Διανέμεται Δωρεάν

Τ' ανάβλημα, αυτό το 44^ο τεύχος του περιοδικού, είναι χρέος τιμής και μνήμης στην Ελένη Κακριμάνη, «στερνό αντίο» στην επίτιμη πρόεδρο του ΛΕΡ. Τη δαπάνη αυτής της έκδοσης ανέλαβαν εξ ολοκλήρου, ο ανηψιός της και συνεργάτιδες της μεγάλης «Κυρίας» του ΛΕΡ ως φόρο τιμής στην μνήμη της. Χρηματικά ποσά έδωσαν οι: Κώστας Πουλής, Εύη Γκατσοπούλου, Άννα Κυριακάκη-Συνοδινού, Αναστασία Κάλφογλου, Σωσώ Λέου, Αναστασία Μιχαήλ, Γιούλα Κρασοπούλου, Κατερίνα Σιούτα-Παπαδοπούλου, Γιολάντα Λάσκαρη-Τσίρου, Χριστίνα Παναγιώτου-Δακτυλίδη.

Εξώφυλλο: Πορτραίτο της Ελένης Κακριμάνη, φιλοτεκνημένο από την εικαστικό, Ασπασία Μπούρχα.

Αποχαιρετώντας...

Τιμούμε σε αυτό το τεύχος, εμείς τα μέλη της δεύτερης οικογένειας της Ελένης - Έλλης Καχριμάνη, τη μνήμη της γυναίκας, που θεμελίωσε στην πόλη της Ραφήνας το παράρτημα του Λυκείου των Ελληνίδων, φύτεψε γερά τις ρίζες του, το βοήθησε να βλαστήσει και να καρπίσει.

Νιώθουμε βαθιά λύπη καθώς ο κύκλος ζωής μιας ξεχωριστής γυναίκας έκλεισε. Το νήμα της ζωής της άρχισε να ξετυλίγεται στη Χίο, όπου γεννήθηκε από γονείς καταγόμενους από την αλυσμόνητη πατρίδα, τη Σμύρνη. Αυτή η πατρογονική εστία της ίσως την έδεσε σφιχτά και με τη Ραφήνα, την οποία κατοίκησαν πρόσφυγες από την Τρίγλια της Μ. Ασίας.

Η πορεία των παιδικών, εφηβικών της χρόνων συνεχίστηκε στην Αθήνα, όπου σπούδασε στο Γαλλικό Ινστιτούτο, ενώ αργότερα στο Παρίσι ολοκλήρωσε και τις μεταπτυχιακές της σπουδές στα παιδαγωγικά. Άλλωστε, κοντά σε νέους και παιδιά εργάστηκε σε όλη της τη ζωή.

Τα παιδιά, ήταν η φροντίδα της και στο Λύκειο των Ελληνίδων, που για 22 χρόνια υπήρξε Πρόεδρος. Όταν ανέλαβε την πρωτοβουλία να επαναλειτουργήσει το παράρτημα της Ραφήνας ήταν εκείνη που με την πειθώ, τον γλυκό λόγο, την τόλμη και τον αγώνα της κατάφερε να ενώσει άξιες γυναίκες του τόπου κάτω από τη σκέπη του ΛΕΡ. Η ίδια πάντα παρούσα, πρωτοπόρος, ανοιχτή σε φρέσκιες ιδέες, προοδευτική και αποφασιστική. Δίδαξε στις συνεργάτιδες και συνεχίστριές της τον σεβασμό, την αξιοπρέπεια, την επιμονή για την επίτευξη στόχων που προάγουν τον πολιτισμό, ανέδειξε τη σημασία του εθελοντισμού και της συλλογικότητας.

Οι παλαιότερες λυκειάδες, αλλά και εμείς οι νεότερες, δεν ξεχνούμε την αγωνία της για το μέλλον και την ανοδική πορεία του δεύτερου σχολείου των πολιτών της Ραφήνας, του ΛΕΡ. Την αγάπη της για την καθεμιά μας χωριστά, το νοιάξιμο και τη φροντίδα για τις προσωπικές δυσκολίες αλλά και την υποστήριξη της με λόγια και πράξεις.

Η Ελένη Καχριμάνη υπήρξε μια ξεχωριστή γυναίκα. Όχι μόνο για το σπουδαίο έργο που προσέφερε στον τόπο και στους συμπολίτες της με την εδραίωση του σπουδαιότατου πολιτιστικού φορέα, αλλά και με τη μοναδική της προσωπικότητα, το ήθος, την πίστη σε αρχές και αξίες, την αγάπη της για τα παιδιά και τους νέους, για την ευγένεια και τον δυναμισμό της. Όσοι βρεθήκαμε κοντά της νιώθουμε τυχερές, γιατί μας μπόλιασε με το πάθος της, μας παραδειγματίισε με τη στάση

της και της υποσχόμαστε πως θα αποτελεί για εμάς φωτεινή νησίδα, που θα καθοδηγεί τα βήματά μας στην ηγεσία του ΛΕΡ, του δεύτερου σπιτιού της.

Για μένα προσωπικά η Ελένη Καχριμάνη ήταν η γυναίκα που, εκπροσωπώντας το ΛΕΡ, με πήρε από το χέρι και με ώθησε να εμπλακώ πιο ενεργά στο χώρο αυτό που από μικρό παιδί βίωνω. Και τη στιγμή που παρέλαβα από τη Χριστίνα Παναγιώτου τη σκυτάλη του ΛΕΡ, θεώρησα ανάγκη και χρέος να δεχθώ την ευχή της, υποσχόμενη να μην παρεκκλίνω από τις γραμμές που εκείνη χάραξε, από τις αρχές και τις αξίες που αντιπροσώπευε.

Μέσα στη δίνη του πόνου για την απουσία της νιώθουμε όμως ήσυχες, γιατί η Ελένη Καχριμάνη βρίσκεται και πάλι πλάι στον εκλεκτό κ. Νικηφόρο, που την συντρόφευσε στην επίγεια ζωή, τον άνθρωπο που με τη μρφωση, την αξιοπρέπεια και την αγάπη του στάθηκε δίπλα της. Από εκεί ψηλά, ασ έχουν και οι δυο πάντα το βλέμμα τους πάνω μας, ασ μας καθοδηγούν και ασ μας προστατεύουν!

Εύη Γκατσοπούλου, Πρόεδρος του ΛΕΡ, Εκπαιδευτικός

Η Πρόεδρος κ. Ελένη Καχριμάνη στην έκθεση του ΛΕΡ "Όλα τα περικόλα είναι εδώ". Δημαρχείο Ραφήνας, 2003

«Λόγια όχι σαν τ' άλλα, μα κι αυτά μ' ένα μοναδικό τους προορισμό: Εσένα!»

Μερικές μέρες μετά το μνημόσυνο της Ελένης κατηφόριζα για μια γιορτινή εκδήλωση του Αθλητικού μας Συλλόγου στον Ν. Βουτζά. Στο δρόμο συναντώ την Μαρίτσα, την καλή φίλη της Ελένης και στήριγμά της σε δύσκολες στιγμές. Χωρίς λόγια μού απλώνει ένα βιβλίο ανοικτό σε μια σελίδα.

Μου λέει: Μίλτο διάβασέ το. Αν μου έλεγαν να πω κάτι για την Ελένη, εγώ θα έλεγα αυτό. Διαβάζω...

Ελένη

Με την πρώτη σταγόνα της βροχής σκοτώθηκε το καλοκαίρι.

Μουσκέψανε τα λόγια που είχανε γεννήσει αστροφεγγιές.

Όλα τα λόγια που είχανε μοναδικό τους προορισμό: Εσένα!

Κατά πού θα απλώσουμε τα χέρια μας τώρα που δε μας λογαριάζει πια ο καιρός;

Κατά πού θα αφήσουμε τα μάτια μας τώρα που οι μακρινές γραμμές ναυάγησαν στα σύννεφα;

Τώρα που κλείσανε τα βλέφαρα σου απάνω στα τοπία μας;

Κι είμαστε –σα να πέρασε μέσα μας η ομίχλη–

μόνοι, ολομόναχοι, τριγυρισμένοι απ' τις νεκρές εικόνες σου.

Με το μέτωπο στο τζάμι, αγρυπνούμε την καινούρια οδύνη.

Δεν είναι ο θάνατος που θα μας ρίξει κάτω, μια που εσύ υπάρχουν.

Μια που υπάρχει αλλού ένας άνεμος, για να σε ζήσει ολάκερη.

Να σε ντύσει από κοντά, όπως σε ντύνει από μακριά η ελπίδα μας.

Μια που υπάρχει αλλού καταπράσινη πεδιάδα, περ' από το γέλιο σου ως τον ήλιο,

λέγοντας εμπιστευτικά πως θα ξανασυναντηθούμε πάλι.

Όχι, δεν είναι ο θάνατος που θ' αντιμετωπίσουμε,

παρά μια τόση δα σταγόνα φθινοπωρινής βροχής.

Ένα θολό συναίσθημα.

Η μυρωδιά του νοτισμένου χώματος μεσ' στις ψυχές μας,

που όσο παν κι απομακρύνονται.

Κι αν δεν είναι το χέρι σου, στο χέρι μας

κι αν δεν είναι το αίμα μας στις φλέβες των ονείρων σου,

το φως στον άσπιλο ουρανό κι η μουσική αθέατη μέσα μας,

ω! μελαγχολική Διαβάτισσα όσων μας κρατάν στον κόσμο ακόμα.

Είναι ο υγρός αέρας, η ώρα του φθινοπώρου, ο χωρισμός,

το πικρό στήριγμα του αγώνα στην ανάμνηση,

που βγαίνει όταν η νύχτα πάει να μας χωρίσει από το φως,

πίσω από το τετράγωνο παράθυρο που βλέπει προς τη θλίψη, που δεν βλέπει τίποτε.

Που έγινε κιόλας μουσική, αθέατη φλόγα στο τζάκι, χτύπημα του μεγάλου ρολογιού στον τοίχο.

Γιατί έγινε κιόλας ποίημα, στίχος μ' άλλον στίχο,

αχός παράλληλος με την βροχή, δάκρυα και λόγια.

Λόγια, όχι σαν τ' άλλα, μα κι αυτά μ' ένα μοναδικό τους προορισμό: Εσένα!

Οδυσσέας Ελύτης

Περπατήσαμε μέχρι τον Σύλλογο χωρίς να μιλάμε...

Μίλτος Βιτσαρόπουλος, μέλος της χορωδίας του ΛΕΡ

«Αγαπημένη Θεία»

Η Ελένη, αγαπημένη θεία, γεννήθηκε και μεγάλωσε σε μια πατριαρχική οικογένεια με αυστηρές αρχές, που διέπονταν από ηθικούς κανόνες, παραδοσιακές αξίες, τήρηση της ιεραρχίας στις κοινωνικές τάξεις, με υψηλούς στόχους στη μόρφωση, την επαγγελματική επιτυχία, την δημιουργία οικογένειας. Έξυπνη, δημιουργική και αριστούχος στις σπουδές της, αντιμετώπισε την άρνηση της οικογένειάς της να φοιτήσει στο Πολυτεχνείο, γιατί αυτό ήταν πράξη που υπερέβαινε το πρότυπο της γυναίκας στην τάξη της. Κι' αυτό ήταν το μόνιμο παράπονό της σε όλη της τη ζωή.

Δυνατή προσωπικότητα, δοτική και αλτρουίστρια. Έμφυτη αρετή ήταν η ευαισθησία της απέναντι στους άλλους. Συμπαράσταθηκε στην αδελφή της που είχε προβλήματα όρασης αθόρυβα διαβάζοντας μαζί της στην ίδια σχολική τάξη παρά το γεγονός ότι ήταν 6 χρόνια μικρότερη. Και μετά το γάμο της, δεν έπαψε να είναι κοντά της και να τη στηρίζει. Το 1961 καθηγήτρια στο Γαλλικό Ινστιτούτο στην Κόρινθο, γνώρισε και παντρεύτηκε το Νικηφόρο Καχριμάνη, φιλόλογο, ποιητή και λόγιο. Ο Νικηφόρος τη μύησε στον Χριστιανισμό και τον Νεοπλατωνισμό, ένα φιλοσοφικό κίνημα βασισμένο στην πλατωνική και αριστοτελική φιλοσοφία, όπου ο άνθρωπος αναζητά την ύπαρξή του τόσο στον εσωτερικό του κόσμο όσο και στην επικοινωνία με το Θείο. Με κοινά πλέον ιδανικά και στόχους, με οδηγό την πρόοδο, την αγάπη και το σεβασμό στους ανθρώπους και τη φύση, εξελίχθηκαν οι δυο τους και πρόσφεραν απλόχερα στο περιβάλλον και στους φίλους τους. Ένα ιδανικό ζευγάρι που συμπλήρωνε ο ένας τον άλλον.

Από την αγαπημένη θεία θυμόμαστε πολλά. Θυμόμαστε το όμορφο μεγάλο σπίτι της στον Ν. Βουτζά, με τον κήπο του, που, με πολλή αγάπη, φρόντιζε ο σύζυγός της. Δεν ξεχνάμε

και την υπόγεια μεγάλη ταβέρνα του σπιτιού, όπου συχνά μαζευόμαστε για πνευματικές και «οιονοπνευματικές», όπως έλεγε ο Νικηφόρος συναντήσεις, οικογενειακές και φιλικές συναθροίσεις. Πιο πολύ απ' όλα θυμόμαστε την υπερβολική αγάπη και αφοσίωσή της στο Λύκειο των Ελληνίδων, στον θεσμό και στις δράσεις του. Το Λύκειο των Ελληνίδων Ραφήνας γέμισε τη ζωή της ή μάλλον έγινε η ίδια η ζωή της από το 1991 ως το τέλος της. Μιλούσε στους συγγενείς της με πάθος γι' αυτή τη νέα της οικογένεια και με θερμά λόγια για τις συνεργάτιδες στο Κεντρικό Λύκειο και το δικό της, το Λύκειο των Ελληνίδων Ραφήνας, που το θεμελίωσε και που έγινε πρόεδρός του για 22 χρόνια. Δασκάλα η ίδια, αγάπησε πολύ τα πολλά παιδιά του Λυκείου και της Ραφήνας και τα θεωρούσε δικά της παιδιά. Το 2011 είχε ένα ατύχημα μέσα στο σπίτι της. Οι γιατροί συνέστησαν να παραμείνει κλινήρης και βεβαίωσαν πως το σπασμένο οστό της λεκάνης θα αναπλασθεί. Ούτε λόγος για την Ελένη. Ήθελε να χειρουργηθεί, για να παραβρεθεί στο συνέδριο για τα 100 χρόνια του Λυκείου των Ελληνίδων. Αυτό ήταν και η αρχή του τέλους. Η νάρκωση στο χειρουργείο της έκανε ζημιά. Δεν ήταν πλέον η ίδια. Το 2014 άφησε την προεδρία του Λυκείου των Ελληνίδων Ραφήνας και περιορίστηκε στο σπίτι της με την καλή της Μαρία, που την φρόντιζε ως το θάνατό της, καθώς κι εμάς τα ανήψια της, που την νοιαζόμαστε πάντα. Και τώρα, μετά το θάνατό της, την έχουμε πάντα κοντά μας με σεβασμό, με θαυμασμό, με περηφάνια και πολλή αγάπη. Ήταν μια μορφή που άφησε δυνατό το αποτύπωμα και τη σφραγίδα της στο Λύκειο των Ελληνίδων, στη Ραφήνα και στην οικογένειά μας!

Στοιχεία για το κείμενο έδωσε ο Κώστας Πουλής, ανηψιός της Ελένης Καχριμάνη

Ν. Βουτζάς, 1972

Νένητα Χίου, 1952 (με την αδελφή της)

«Ο δρόμος για την άδεια λειτουργίας του Παραρτήματος ήταν πλέον ανοιχτός»

Οι αναμνήσεις είναι πολλές, πολλές και έντονες... και καθώς γράφω, αναλογίζομαι τα πρώτα χρόνια, τα χρόνια εκείνα τα δύσκολα, που μετά από ένα χρόνο λειτουργίας, το Λύκειό μας, στην Ραφήνα, δεν υπήρχε πιά...

Δεν θα ξεχάσω την αγωνία της κ. Ελένης να βρει τρόπο να επανιδρυθεί το Λύκειο. Με φώναξε εμένα και τη Μαριλένα Γιαννούλη, ιδρυτικά μέλη και μας ζήτησε να βοηθήσουμε για να επαναφέρουμε το θεσμό στον τόπο μας. «Το οφείλουμε στους φίλους, στα παιδιά μας, στην τοπική κοινωνία που μας έχουν αγκαλιάσει με τόση αγάπη» έλεγε. Και είχε ένα δικό της, μοναδικό τρόπο να μας πείθει. Της συμπαρασταθήκαμε συνοδεύοντάς την στο Κεντρικό Λύκειο, για να ενισχύσουμε τις προσπάθειές της να πείσει το ΔΣ, για την επαναλειτουργία του Παραρτήματος. Δυστυχώς, αρχικά, η διοίκηση είδε με καχυποψία το διάβημά μας. Εν τούτοις, η κ. Ελένη δεν λιγοψύχησε. Συνέχισε με επιμονή και πίστη στην προσπάθειά της να πετύχει.

Σαν παλιό μέλος του Κεντρικού, γνωστή για τις αρχές και το σημαντικό εκπαιδευτικό της έργο στο Γαλλικό Ινστιτούτο, έτρεξε, χτύπησε με θάρρος πόρτες, παρακάλεσε, εξέθεσε το πόσο σημαντική θα ήταν η παρουσία του Παραρτήματος στην πόλη μας. Τέλος, με το κύρος, την πειθώ της και την αμέριστη συμπαράσταση της τότε Προέδρου, κ. Τότας Βαλινάκη, πέτυχε την δημιουργία Περιφερειακού Παραρτήματος. Η εύρυθμη λειτουργία του για ένα χρόνο θα ήταν κριτήριο για την περαιτέρω έγκριση ίδρυσης **αυτόνομου Παραρτήματος**. Τρέξαμε, δουλέψαμε σκληρά να συγκεντρώσουμε και πάλι τον κόσμο της Ραφήνας και να αποδείξουμε ότι το εθελοντικό μας έργο συνεχίζεται παρά τις αντίξοες συνθήκες. Στόχος μας να διασώσουμε και να διαδώσουμε τις παραδόσεις και τα έθιμα του τόπου μας, να τα γνωρίσουμε στα παιδιά, στους

νέους, στους ανθρώπους της Ραφήνας. Οργανώσαμε ομιλίες, εκδρομές, χορευτικές εκδηλώσεις. Η συμμετοχή των ανθρώπων ήταν εντυπωσιακή. Η κ. Ελένη με ενθουσιασμό πρωτοστατούσε. Κινητοποίησε μέλη, φίλους, γείτονες και από τον Νέο Βουτζά να συμμετάσχουν στη προσπάθειά της. Κανένας δεν μπορούσε να της αρνηθεί. Είχε ένα μοναδικό τρόπο να πείθει!!!

Δουλέψαμε συλλογικά με αγάπη. Όλες μαζί διαμορφώσαμε το μικρό χώρο που μας είχε παραχωρήσει ο Δήμος με αντικείμενα που φέραμε από το σπίτι μας για να δημιουργήσουμε μια ζεστή ατμόσφαιρα. Μαγειρεύαμε λιχουδιές και γλυκίσματα για να κεράσουμε τον κόσμο σε κάθε εκδήλωση. Και η κ. Ελένη πρωτοστατούσε με σμυρνέϊκα γλυκίσματα. Στη μεγάλη γιορτή του τέλους της χρονιάς η δασκάλα του χορού, Φώφη Ραζή, ετοίμασε ένα πρόγραμμα με χορούς από όλη την Ελλάδα. Ανταποκριθήκαμε με κέφι.

Με την παραχώρηση φορεσιών από την Εφορεία Εθνικών Ενδυμασιών του Κεντρικού, τη βοήθεια της ακούραστης Εφόρου, κ. Αλεξάνδρας Βασσενχόφεν και της Εφόρου Παραρτημάτων κ. Μαρίας Κώτσου, ντύσαμε τα παιδιά μας, ντυθήκαμε και εμείς οι ίδιες και μπήκαμε στον κύκλο με ενθουσιασμό. Η εκδήλωση εντυπωσίασε και καταχειροκροτήθηκε. Δεν θα ξεχάσω τη χαρά και την ικανοποίηση της κ. Ελένης, όταν δεχόταν τα συγχαρητήρια από τον κόσμο, ενώ πολλοί ήταν εκείνοι που ήθελαν να γίνουν μέλη του ΛΕΡ και να βοηθήσουν στο έργο μας. Μετά από αυτή μας την επιτυχία, ο δρόμος για την άδεια λειτουργίας του Παραρτήματος ήταν πλέον ανοιχτός. Από τότε και για 32 συνεχή χρόνια λειτουργούμε ενωμένες, πιστές και αφοσιωμένες στο εθελοντικό μας έργο, εμπνευσμένες από την σπουδαία αυτή Γυναίκα.

Χαρούλα Καράογλου, Έφορος Εθνικών Ενδυμασιών ΛΕΡ

Η Χορευτική Ομάδα του ΛΕΡ, με την Πρόεδρο Ε. Κακριμάνη και τη δασκάλα χορού Φ. Ραζή, 1994

«Χάραξε μια αλματώδη, ανοδική και αταλάντευτη πορεία προς το μέλλον»

Η πορεία μας στη ζωή σημαδεύεται από ανθρώπους που άφησαν έντονο το αποτύπωμά τους στην ψυχή μας. Ένας τέτοιος άνθρωπος υπήρξε και η κ. Κακριμάνη για μένα, στα 7 χρόνια της συνεργασίας μας. Ανακαλώντας στιγμές και εικόνες που δείχνουν το χαρακτήρα της και τη συμβολή της στην ανάπτυξη της Λυκειακής ιδέας στη Ραφήνα, σταχυολογώ κάποιες χαρακτηριστικές.

1993, Λύκειο των Ελληνίδων Αθηνών. Γνωρίζω την κ. Ελένη Κακριμάνη στο γραφείο της αείμνηστης Προέδρου κ. Τότας Βαλνάκη μετά από εισήγησή της στην Πρόεδρο, με την οποία στη συνέχεια τις συνέδεσε αμοιβαία εκτίμηση και φιλία, για την επαναλειτουργία του Λυκείου στη Ραφήνα. Ήμουν παρούσα, ως δασκάλα του Λυκείου των Ελληνίδων Ραφήνας και Συνέφορος του Τμ. Παραρτημάτων του Κεντρικού, όταν μετά το πέρας των διαβουλεύσεων μεταξύ της Προέδρου, της κ. Κακριμάνη και της Νομικού Συμβούλου, κ. Α. Μιχαλοπούλου, για το δυσεπίλυτο πρόβλημα των νομικών δυσκολιών του εγχειρήματος, η κ. Κακριμάνη μη μπορώντας να φύγει άπρακτη, έχει την έμπνευση να προτείνει την επαναλειτουργία του για κάποιους μήνες ως Περιφερειακό Τμήμα, μέχρι να διευθετηθούν τα πρακτικά θέματα. Πράγματι, η ιδέα υιοθετήθηκε ως θαυμάσια από την κ. Τότα Βαλνάκη, η οποία έδωσε το χρίσμα στην κ. Κακριμάνη να το επαναλειτουργήσει αρχικά ως Περιφερειακό και στη συνέχεια ως αυτόνομο Παράρτημα.

Ο δυναμισμός και η ευστροφία με την οποία έδρασε τότε και με εντυπωσίασε, την χαρακτήρισε σε όλη την Προεδρία της. Από τα πρώτα χρόνια, κάτω από πολύ αντίξοες συνθήκες στην αρχή, καταφέρνει να οργανώσει, να στεγάσει το Λύκειο των Ελληνίδων Ραφήνας, να το αποκαταστήσει στη συνείδηση των κατοίκων της Ραφήνας, στη θέση που του αρμόζει. Πολύ δύσκολο και σίγουρα ψυχοφθόρο έργο, το οποίο έφερε επάξια εις πέρας τηρώντας δύσκολες ισορροπίες ταυτιζόμενη επί 20ετία με την αλματώδη εξέλιξή του! Αφιερώνει και το τελευταίο λεπτό του χρόνου της, και με την θερμή υποστήριξη πάντα του συζύγου της, κ. Νικηφόρου Κακριμάνη, καταφέρνει σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα να κάνει το Λύκειο των Ελληνίδων έναν από τους σημαντικότερους φορείς πολιτισμού και παράδοσης στη Ραφήνα.

Τα Τμήματα μαθημάτων ελληνικού χορού και παράδοσης, των οποίων είχα την τύχη να είμαι υπεύθυνη για μια δεκαετία, οργανώνονται από την αρχή και καρποφορούν. Με την αγάπη στο συνάνθρωπο που διακρίνει το κοινωνικό της έργο, μια από τις πρώτες εκδηλώσεις που διοργανώνει είναι το γεύμα που παραθέτει στο Λύκειο Ίδρυμα με παράλληλη χορευτική εμφάνιση των μαθητών ελληνικών χορών.

Η κ. Κακριμάνη, ακούραστη, λεπτολόγος, σίγουρη για το τί πρέπει να γίνει και πώς-κρατάει με στιβαρό χέρι το τιμόνι του Λυκείου και το απομακρύνει από σκοπέλους. Επιλέγει συνεργάτιδες, πολλές από τις οποίες είναι εκπαιδευτικοί, καθώς -επιτυχημένη εκπαιδευτικός και η ίδια- αναγνωρίζει την αναγκαιότητα της παρουσίας τους σε καίριες θέσεις. Έχει ιδιαίτερες διοικητικές ικανότητες, που αναπτύχθηκαν στη Διεύθυνση του Παραρτήματος του Γαλλικού Ινστιτούτου στη Ν. Σμύρνη, θέση την οποία κατείχε επί σειράν ετών. Έχω την εικόνα της στο μυαλό μου να υποδέχεται με τον καλό λόγο παιδιά και γονείς, να παρακολουθεί, να δίνει λύσεις, να προλαβαίνει δυσκολίες, με προσωπική παρουσία σε κάθε μάθημα από την αρχή ως το τέλος, να κάνει προτάσεις. Δική της είναι και η πρόταση της δημιουργίας εξειδικευμένου τμήματος αγοριών, με άξιο δάσκαλο τον Τάσο Πλίτση, ώστε να μαθαίνουν τα αγόρια «τις λεβέντικες φιγούρες» όπως έλεγε. Το αποτέλεσμα το χαιρόμαστε μέχρι σήμερα.

Είναι μια Πρόεδρος που την χαρακτηρίζει η αξιοπρέπεια, η γνώση, η διορατικότητα, η αγάπη για την παράδοση και -κυρίως- η βαθιά και αδιασάλευτη αγάπη για τα παιδιά! Πάντα φροντίζει πρώτα και πάνω απ' όλα γι αυτά! Ακόμα και τα παιδιά που βρίσκονται για λίγο στο δρόμο μας, όπως τα προσφυγόπουλα από τη Σερβία που βρέθηκαν στη Ραφήνα κατατρεγμένα από τον πόλεμο και το Λύκειο τα αγκάλιασε. Είναι μια παιδαγωγός που στέκεται πάνω από τα μικρά και στοχεύει στα μεγάλα. «Χρόνο με το χρόνο βλέπουμε τα παιδιά μας -όπως αποκαλεί τους μαθητές μας- να αυξάνονται και να μεγαλώνουν, βαπτιζόμενα στη χαρά του ομαδικού χορού, μαθαίνοντας τις ρίζες τους, ώστε να αποκτήσουν ισχυρό έρεισμα για να μπορέσουν να ανοίξουν τα φτερά τους!»

Ως εκπαιδευτικός γνωρίζω ότι το μεγαλύτερο αντίδωρο που εισέπραξε από την αφοσίωσή της στο Λυκειακό θεσμό, είναι τα παιδιά που την αποκαλούν «κ. Ελένη μας» -όπως και οι συνεργάτες της- πάντα με σεβασμό, πάντα με αγάπη που ενέπνευσε η ίδια.

Αν θέλαμε να συνοψίσουμε σε μια φράση την πολύτιμη προσφορά της στο Λύκειο των Ελληνίδων ως ιδέα και στο Λύκειο των Ελληνίδων Ραφήνας ως θεσμό, θα λέγαμε ότι χάρη σ' αυτήν το Λύκειο χάραξε μια αλματώδη, ανοδική και αταλάντευτη πορεία προς το μέλλον και της οφείλει μεγάλο μέρος της σημερινής του ανάπτυξης και θέσης.

Φώφη Ραζή, Έφορος Φιλολογικού τμήματος του Κεντρικού Λυκείου

«Αγαπημένη όλων μας, πρόεδρε, Ελένη Καχριμάνη»

Αγαπημένη μου κ. Ελένη, θυμάμαι καθαρά την πρώτη φορά που σας συνάντησα. Η πρώτη εντύπωση, η πρώτη συνάντηση, λένε, είναι η πιο δυνατή ανάμνηση. Το πρωταντίκριμά σας μου δημιούργησε αίσθηση μεγαλείου και σεβασμού, που έμειναν πάντα δυνατά στην σκέψη και στην καρδιά μου.

Η δύναμη του χαρακτήρα σας, η αξιοπρέπεια, η εργατικότητα, είχε ως αποτέλεσμα την ανασύσταση του ΛΕΡ και την σταδιακή αναβάθμισή του. Με τη δική σας παρουσία οι γονείς έδειξαν εμπιστοσύνη στο Λύκειο έχοντας την πεποίθηση ότι τα παιδιά τους βρίσκονται σε ασφαλή χώρο, που λειτουργεί με αγάπη, κατανόηση, υπομονή και αξίες. Προσεγγίζατε τα παιδιά με πραγματικό ενδιαφέρον. Το «μότο» σας ήταν «Ό,τι δώσεις σ' ένα παιδί, κάποια μέρα στο επιστρέφει, καλό ή κακό. Μα αν γεμίσεις τα νεαρά παιδιά με την νιοή της δύναμης, του θάρρους και της ευθύτητας, τότε μπορεί να αρμενίσει και ξέρει ν' αντιμετωπίζει θύελλες». Γι' αυτό για πολλά χρόνια ήσαστε και έφορος χορού. Θέλατε να έχετε προσωπική άποψη για δασκάλους και μαθητές. Γνωρίζατε όλα τα παιδιά του ΛΕΡ με τα μικρά τους ονόματα. Πηγαίνατε από αίθουσα σε αίθουσα να παρακολουθήσετε το μάθημα και να κάνετε τις επισημάνσεις σας. Η χαρά σας ήταν μεγάλη, όταν η τότε λυκειάρχης της Ραφήνας σας είχε εκμυστηρευθεί πως οι μαθητές του ΛΕΡ ξεχωρίζουν και στο Σχολείο για την συμπεριφορά τους. Πιστεύατε επίσης πως, εκτός από το χορό, στο ΛΕΡ έπρεπε να υπάρχει και διδασκαλία μουσικής. Έτσι άρχισε να διδάσκεται κιθάρα, αρμόνιο, ακορντεόν και τουμπερλέκι. Τότε δημιουργήθηκε και η χορωδία παραδοσιακού τραγουδιού, που λειτουργεί μέχρι σήμερα και ξεχωρίζει. Τότε παλέψατε με πείσμα, για να κρατηθεί η χορωδία, όταν όλα έδειχναν το αντίθετο.

Ένθερμος συμπαραστάτης σας ο αξιόλογος σύζυγός σας, φιλόσοφος, Νικηφόρος Καχριμάνης, που αφιέρωνε σε μας τις «μέλισσες» όπως μας αποκαλούσε τα υπέροχα χαϊκού του. Στα τραπέζια που κάνατε στο τέλος πάντα της Λυκειικής χρονιάς ο κ. Νικηφόρος μάς προσέφερε λουλούδια ή κόκκινα τριαντάφυλλα με θερμά λόγια για την προσφορά μας στο ΛΕΡ. Αλλά και στις συνάξεις στο φιλόξενο σπίτι σας απολαμβάναμε εκλεκτά εδέσματα σμυρναίικα, φτιαγμένα από τα χέρια σας τιμώντας πάντα την μικρασιάτικη καταγωγή σας. Τόσα πολλά και τόσο ενδιαφέροντα έζησα μαζί σας.

Κι' όταν ήρθε ξαφνικά ο θάνατος του συζύγου σας, τον αντιμετωπίσατε με υπομονή έχοντας συντροφιά το ΛΕΡ, αλλά και τους καλούς σας φίλους στο Νέο Βουτζά, τον Γιώργο και την Μαρίτσα Χαλκιά, τη Φιφή Πουλάκου, τη Γεωργία Νταή, μέλη του ΛΕΡ όλοι, αλλά και τη συμπαράσταση όλου του Νέου Βουτζά, που σας εκτιμούσε πολύ, γιατί κι εκεί είχατε προσφέρει πολλά.

Θυμάμαι ακόμη τα χειμωνιάτικα μεσημέρια τις Κυριακές που πηγαίναμε οι δυο μας για ψαράκι σ' ένα παραθαλάσσιο ταβερνάκι της Ν. Μάρκρης και θέλατε να διαλέγω εγώ το ψάρι ως ειδήμων... Περνούσαμε εκεί αρκετό χρόνο... Σας άρεσε να σας διηγούμαι πως ήταν η Ραφήνα στα παιδικά μου χρόνια, πως ήταν το σχολείο, τα σπίτια του προσφυγικού οικισμού. Θέλατε να μαθαίνετε για τη ζωή και για τον αγώνα των ανθρώπων της Ραφήνας, που καλλιεργούσαν τότε τα κτήματα, που τους είχε παραχωρήσει η Επιτροπή Αποκατάστασης Προσφύγων. Σας έλεγα ακόμα πως ήταν τα καλοκαίρια μας στη Ραφήνα και για την κοινότητα Ραφήνας, όπου υπηρέτησα ως υπάλληλος. Μετά το φαγητό, πηγαίναμε για καφέ και επιστρέφαμε σπίτι αργά το βράδυ. Κοιταζόμαστε στα μάτια σαν να μη θέλαμε να γυρίσουμε στο άδειο σπίτι μας. Θυμάμαι πάντα και τις εκδρομές που κάναμε μαζί, στον Βόλο, στα χωριά του Πηλίου, στα Γιάννενα και τόσα άλλα.

Τα χρόνια μας πέρασαν κυρία Ελένη μου, καλή μου συντροφιά! Εσείς απομακρυνθήκατε από τη Ραφήνα. Και έμαθα μια μέρα πως φύγατε να συναντήσετε τον κ. Νικηφόρο. Ήρθα να σας αποχαιρετήσω στο κοιμητήριο της Ν. Σμύρνης. Εκεί συνάντησα την Μζία, την κοπέλα που σας φρόντιζε. Ήρθε κοντά μου, με αγκάλιασε και μου είπε « η κ Ελένη ήταν κυρία μέχρι το τέλος» και μου μίλησε για κάποια δύσκολα πράγματα που είχαμε ζήσει. Το ήξερα, αγαπημένη μου κ. Ελένη ότι τα αισθήματά σας για μένα δε άλλαξαν ποτέ, ούτε τα δικά μου για σας. Η καλή μου Μζία απλώς τα επιβεβαίωσε... Τώρα είστε μαζί με την αγαπημένη μου Σοφία Ιμπιρλή, που έφυγε σχετικά νωρίς... Δύο γυναίκες που με σημάδεψαν. Θα είστε πάντα στην σκέψη και στην καρδιά μου! Σας ευχαριστώ!

Ολυμπία Νικολοπούλου - Παξινού,
επίτιμο μέλος, τ. Γραμματέας του ΛΕΡ.

Στην έκθεση του ΛΕΡ "Όλα τα περίκαλα είναι εδώ", 2003

«Έχε γεια Παναγιά»

Γνώρισα την κυρία Ελένη, όπως την λέγαμε όλες, από τα πρώτα βήματα του νεαρού ΛΕΡ.

Εντάχθηκα στον κύκλο των στενών συνεργατών της, όταν, με απόφαση του ΔΣ, ορίσθηκα υπεύθυνη της παραδοσιακής χορωδίας και στη συνέχεια Έφορος Καλλιτεχνικού.

Θαύμασα την ακούραστη επιμονή της να παρακολουθεί η ίδια, από κοντά, κάθε δραστηριότητα. Παρούσα στα μαθήματα χορού, παρούσα σε κάθε μάθημα της χορωδίας, παρούσα σε όλα. Ασκώντας με τον καλύτερο τρόπο τον δύσκολο ρόλο του "εθελοντή εργοδότη", όπως χαρακτηριζε, χαμογελώντας, το έργο του ΔΣ, έδινε άμεση "διπλωματική" λύση σε κάθε πρόβλημα.

Η χορωδία μας της χρωστά πάρα πολλά. Με την ακράδαντη πίστη της στον άρρηκτο δεσμό κίνησης, λόγου και μουσικής στον παραδοσιακό πολιτισμό, την κράτησε ζωντανή, εξασφαλίζοντας τους καλύτερους δασκάλους με κάθε κόστος και στηρίζοντας τις εκδηλώσεις της.

Δεν θα ξεχάσω ποτέ την χαρακτηριστική φιγούρα της, στο γραφειάκι του Λυκείου, σκυμμένη στα χαρτιά της, να οργανώνει με ένα μολυβάκι τις δουλειές, με κάθε λεπτομέρεια. Θυμάμαι ακόμα την προσπάθειά της να εκσυγχρονισθεί κάνοντας μαθήματα υπολογιστή χωρίς να τα καταφέρνει, ενώ αντίθετα στις καταπληκτικές ερασιτεχνικές φωτογραφικές επιδόσεις της οφείλουμε το πλούσιο φωτογραφικό αρχείο του Λυκείου μας.

Στη μνήμη της σπουδαίας αυτής κυρίας με την σμυρναϊκή καταγωγή αφιερώνω το αγαπημένο της τραγούδι "Έχε γεια Παναγιά".

Σωσώ Λέου, Γεν. Γραμματέας ΛΕΡ

«Έτοιμη να δώσει απλόχερα ό,τι είχε στην ψυχή της»

Ήταν Μάρτιος του 2008, όπου μια μικρή ομάδα μαθητών τόσο της μικρής όσο και της μεγάλης χορευτικής ομάδας, βρεθήκαμε να θέλουμε να πραγματοποιήσουμε ένα από τα όνειρά μας, να παρακολουθήσουμε το έθιμο "Μπούλες και Γενίτσαροι" στη Νάουσα Ημαθίας. Πρόκειται για ένα παλαιότατο χορευτικό δρώμενο στο οποίο η συμπεριφορά των τελεστών διέπεται από πατροπαράδοτους κανόνες και ο χαρακτήρας του παραμένει αναλλοίωτος στο πέρασμα των χρόνων. Η αυθεντικότητα του αλλά και ο τρόπος διεξαγωγής μας δημιούργησαν το αίσθημα να θέλουμε να το βιώσουμε από κοντά.

Έτσι, απευθυνθήκαμε στην κ. Ελένη, και ζητήσαμε να πραγματοποιηθεί αυτή η συμμετοχή ως Λύκειο Ελληνίδων Ραφήνας. Η κ. Ελένη ήταν θετική και μας στήριξε στην παρακολούθηση του εθίμου. Φυσικά αυτό το οποίο την ενδιέφερε ήταν το απαύγασμα, όσων παρακολουθήσαμε, στις ψυχές μας και αυτό το πετύχαινε με το παιχνίδι ερωτήσεων, αλλά και μας ζητούσε να εκφράσουμε τυχόν παρατηρήσεις και απόψεις μας. Τότε, ως μαθητές, το βλέπαμε ως τεστ ερωτήσεων, στο οποίο θα έπρεπε να απαντήσουμε σωστά για το τι μάθαμε από το έθιμο. Όμως η κα Ελένη πάντοτε εξέταζε πιο βαθιά όλα τα θέματα με γνώμονα τον ανθρώπινο παράγοντα, μιας και σκοπός όλων των μεθόδων που ακολουθούσε ήταν η πρόοδος των μαθητών του Λυκείου, αλλά και το ίδιο το ΛΕΡ εν γένει.

Σήμερα όλοι γνωρίζουμε ότι το να είσαι παιδί και να έχεις στο πλευρό σου ανθρώπους που να ονειρεύονται για εσένα, πριν από εσένα, είναι σπουδαίο... Αυτό υπήρξε για όλα τα παιδιά του Λυκείου και όχι μόνο η κ. Ελένη... Ένας κόσμος γεμάτος φως, έτοιμη να δώσει απλόχερα ό,τι είχε στην ψυχή της.

Αναστασία Παρασκευά, Συνέφορος Ιματιοθήκης ΛΕΡ

25η Μαρτίου, 1994

«Σςςς... κορίτσια, σοβαρές τώρα... έρχεται η κυρία Ελένη!»

Θυμάμαι ακόμα εκείνη την κοριτσίστικη εφηβική μας παρέα στο προαύλιο του 1^{ου} Δημοτικού σχολείου Ραφήνας -πριν και μετά τα μαθήματα- να γελά και να σαχλαμαρίζει. Μα όταν πρόβαλε στο οπτικό μας πεδίο η κυρία Καχριμάνη, υπήρχε ένας άγραφος νόμος: Να είμαστε όλες σοβαρές. Ένας νόμος που κάθε άλλο παρά εκείνη μας είχε επιβάλλει. Πώς όμως να μη μας ενέπνεε τον σεβασμό η αύρα της, η γεμάτη ευγένεια ψυχής της, η καλοσύνη της και η σοβαρότητα με την οποία αντιμετώπιζε τη θέση ευθύνης που είχε στο ΛΕΡ; Μόνο χαμογελαστή τη φέρνω στο μυαλό μου. Μα θυμάμαι ακόμα κάτι που με έκανε να φουσκώνω σαν παγόβιο από υπερηφάνεια: Εκείνο το βλέμμα θαυμασμού προς όλους μας μετά από κάθε παράσταση.

Κάποτε μου είπε: «Μη σταματήσεις ποτέ τον χορό, Κατερίνα». Κι όμως... οι σπουδές μου, με έστειλαν σε μια άλλη πόλη και σταμάτησα για πολλά χρόνια. Κι όποτε με έβλεπε τυχαία μου έκανε παράπονα γι' αυτό. Σε κάποια τυχαία μας συνάντηση στην πλατεία Ραφήνας με αγκάλιασε και με ρώτησε: «Γιατί δεν έρχεσαι πια;». «Γιατί σταμάτησαν πια κι οι παρέες μου», της είχα απαντήσει. Μα οι μεγάλες οι αγάπες δεν ξεχνιούνται. Συχνά αναζωπυρώνονται. Γύρισα, κυρία Ελένη, στο ΛΕΡ που τόσο αγαπήσατε! Και προσπαθώ να χορεύω ακόμα με τη ψυχή μου, όπως μου λέγατε τότε... κι ασ μν είμαι πια παιδί! Σας έχω κι ένα νέο: Δεν είμαι πια μόνη, μαζί μου χορεύουν και τα τρία μου παιδιά. Μπήκαν κι εκείνα στην οικογένεια του Λυκείου των Ελληνίδων Ραφήνας. Κλείνοντας, θα ανακαλέσω μια αρχαία κινέζικη παροιμία που λέει πως: « Η ζωή του κάθε παιδιού είναι σαν ένα κομμάτι χαρτί, πάνω στο οποίο κάθε περαστικός αφήνει ένα σημάδι». Χαίρομαι που η αιώνιστη Ελένη Καχριμάνη πέρασε κι έγραψε κάτι στο παιδικό χαρτί και της δικής μου ζωής.

Κατερίνα Μήλα, Συνέφορος Δημ. Σχέσεων ΛΕΡ

«Με γέμισε η αύρα της!»

Στη ζωή μας, σπάνια έχουμε την τύχη να συναντήσουμε ανθρώπους που θα μας στιγματίσουν. Το 1994 γράφτηκα στο Λύκειο των Ελληνίδων Ραφήνας για τους παραδοσιακούς χορούς. Εκεί γνώρισα μια Κυρία, που την περιέβαλαν με αγάπη και σεβασμό όλοι. Ξεχώριζε για την ευγένεια και γλυκύτητα του χαρακτήρα της, αλλά και τη δυνατή προσωπικότητά της. Όλοι της μιλούσαν και ζητούσαν τη γνώμη της ή τη συμβουλή της κι εκείνη τους αντιμετώπιζε με υπομονή και ηρεμία. Έμαθα ότι ήταν η Ελένη Καχριμάνη, η Πρόεδρος του ΛΕΡ, αυτή που το θεμελίωσε και είχε την ευθύνη της λειτουργίας του.

Με γέμισε η αύρα της! Σαν κάτι να έγινε ανάμεσά μας. Σε λίγες μέρες με πλησίασε και μου πρότεινε να βοηθήσω στο Λύκειο. Εγώ τότε δεν είχα ιδέα από λυκειακό θεσμό, σκοπό και εργασίες... Σαν μικρή μαθήτριά, η Ελένη Καχριμάνη με «πήρε από το χέρι» και μου έδειξε την Ιματιοθήκη. Ήξερε όλες τις φορεσιές, τον αριθμό και τα κομμάτια τους. Ήξερε όλα τα ονόματα των παιδιών του Λυκείου, αλλά και τα μεγέθη τους για την κατάλληλη φορεσιά. Με μύησε στη λειτουργία της ιματιοθήκης και του Λυκείου. Την αισθανόμουν σαν μάννα, σαν δασκάλα και ένιωθα μεγάλη ασφάλεια κοντά της. Κι εκείνη με αγαπούσε, όπως αγαπούσε όλες τις κυρίες που ήταν δίπλα της, αλλά περισσότερο τα παιδιά του ΛΕΡ.

Τη θαύμαζα, γιατί με μεγάλη ευκολία έκανε τα πάντα. Από την καθαριότητα του χώρου ως τις εκδηλώσεις, τις παραστάσεις, τα οικονομικά θέματα, τις διαπραγματεύσεις με τους δασκάλους, όλα. Και είχε ταλέντο και στο νοικοκυριό και τη μαγειρική, που πολλές φορές μας το έδειξε στο σπίτι της, όπου συναντούσαμε και τον σπουδαίο της σύντροφο, Νικηφόρο Καχριμάνη.

Πόσο τυχερή ήμουν που γνώρισα και τους δύο και έζησα κοντά τους. Εμένα και όλες μας στο Λύκειο των Ελληνίδων Ραφήνας μάς δίδαξαν, μας πρόσεχαν και μας προστάτευαν. Και θα συνεχίσουν από κει ψηλά.

Αναστασία Μιχαήλ, Έφορος Οικοτεχνίας ΛΕΡ

Έκθεση παραδοσιακής φορεσιάς του ΛΕΡ στη Ραφήνα, 1999

«Είμαστε εθελόντριες, που δουλεύουμε επαγγελματικά»

*«Ψυχή μεγάλη και γλυκιά, μετά χαράς σ' το λέω:
Θαυμάζω τες γυναίκες μας και στ' όνομά τους μνέω.»*

Πόσο ταιριάζουν οι στίχοι αυτοί του Σολωμού από τους Ελεύθερους Πολιορκημένους στη δική μας Ελένη Καχριμάνη, τη μεγάλη Κυρία του Λυκείου μας. Ευφυής και διορατική, γλυκύτατη και δυναμική ήρθε να υπηρετήσει τον τόπο κατοικίας της κάνοντας πράξη το όραμα της Καλλιρρόης Παρρέν. Εβδομήντα σχεδόν χρόνια μετά τη μετοίκηση της προσφυγικής Ραφήνας, με την ίδρυση του Λυκείου Ελληνίδων κράτησε άσβεστη την ελληνική παράδοση και δραστηριοποίησε και ανέδειξε την κοινωνία της πόλης μας. Παιδαγωγός στις σπουδές, στο επάγγελμα, στην πράξη και στη σκέψη ήξερε να διακρίνει ικανότητες, να επιλέγει συνεργάτες, να κρατάει ισορροπίες, να επιμένει και να υπομένει. Σε μία και μόνο φράση της περιέκλειε το Λυκειακό ιδεώδες: *«Είμαστε εθελόντριες που δουλεύουμε επαγγελματικά»*. Ήταν μια πολύ διακριτική κι αριστοκρατική γυναίκα, που άφησε ένα βαθύ αποτύπωμα στην καρδιά και στην σκέψη όσων τη γνώρισαν.

«Σ' αυτό τ' αλώ - Ελένη μου, σ' αυτό τ' αλώνι το φαρδύ, τρανός χουρός που γέννητι!»

*«Σ' αυτό τ' αλώ - Ελένη μου, σ' αυτό τ' αλώνι το φαρδύ,
τρανός χουρός που γέννητι!»*

Πόσο σου άρεσε αυτό το τραγούδι κ. Ελένη! Πόσο μας καμάρωνες, όταν το τραγουδούσαμε. Πόσο αγαπούσες όλους εμάς στη χορωδία του Λ. τ. Ελληνίδων Ραφήνας! Πάντα ήσουνα δίπλα μας σε συνάξεις της χορωδίας και μας άκουγες και αναφωνούσες με περηφάνια. «Αυτό είναι παράδοση!»! Ακόμη και σήμερα, στα μαθήματα της χορωδίας σε βλέπω κοντά μου. Αλλά δεν ξεχνώ και πόσο κοντά ήσουνα στη ζωή μου, παρηγορητική και υποστηρικτική στο πένθος για τον πρόωρο χαμό του συζύγου μου!! Κι ακόμη πόσο ενθαρρυντική σε μένα, που ερασιτεχνικά ασχολούμαι με τη Ζωγραφική. «Θα σε λέω ζωγράφο» μου έλεγες. Όσο διοικούσες το Λύκειο ήσουν ομπρέλα προστατευτική για όλες μας! Και τώρα που έφυγες για την ουράνια γειτονιά η αγκαλιά σου ψήλωσε, μεγάλωσε και άνοιξε πιο πολύ για μας.

Κούλα Μπογιατζή, μέλος του ΛΕΡ

*«Τώρα που κλείσανε τα βλέφαρά σου απάνω στα τοπία μας
Κι είμαστε -σαν να πέρασε μέσα μας η ομίχλη-
Μόνοι ολομόναχοι τριγυρισμένοι απ' τις νεκρές εικόνες σου.»*

Οδυσσέας Ελύτης, Ελένη, 1940

Νίκη Γρηγορίου, τ. Έφορος Λαογραφικού Αρχείου, Εκπαιδευτικός

Νέα Σμύρνη, Απόκριες, 1945

«Με δίδαξε ήθος, αξιοπρέπεια, τη χαρά της προσφοράς και του εθελοντισμού»

Η Ελένη - Έλλη Καρούσου γεννήθηκε στη Χίο το Φεβρουάριο του 1928. Ο πατέρας της ήταν ο Γεώργιος Καρούσος, καπνέμπορος από τη Σμύρνη. Η μητέρα της Αλεξάνδρα Βιτσέντζου κόρη εύπορης οικογένειας της Σμύρνης. Ο πατέρας της Αλεξάνδρας, με ενετική καταγωγή από την Κρήτη, είχε εργοστάσιο δερμάτων στη Σμύρνη και εξαγωγική δραστηριότητα στη Γερμανία. Η Αλεξάνδρα Βιτσέντζου ήταν καλλιεργημένη με σπουδές στη γαλλική σχολή της Notre Dame de Sion της Σμύρνης, πολύγλωσση και με αγάπη για τη μουσική. Ο Γεώργιος και η Αλεξάνδρα Καρούσου απέκτησαν 4 κόρες (Αντιγόνη, Κοραλία, Ηρώ, Έλλη-Ελένη) και 2 γιούς Πολυδεύκης (Ινδίες), Νικόλαος (Διευθύνων Σύμβουλος της Motor Oil).

Η Ελένη - Έλλη ήταν η μικρότερη και γεννήθηκε στη Χίο μετά την μετοίκηση από τη Σμύρνη. Οι γονείς της φρόντισαν να μορφώσουν τα παιδιά τους σύμφωνα με τις επιταγές της αστικής κοινωνικής τους τάξης. Το 1939 εγκαταστάθηκαν στην Αθήνα στην Νέα Σμύρνη. Η Ελένη αριστούχος της Ευαγγελικής Σχολής Νέας Σμύρνης συνέχισε τις σπουδές της στο Γαλλικό Ινστιτούτο της Αθήνας από όπου πήρε το δίπλωμα καθηγήτριας της Γαλλικής Γλώσσας (Professorat) με άριστα. Βραβεύτηκε από τον γάλλο διευθυντή του Ινστιτούτου Octave Merlier και πήρε υποτροφία για μεταπτυχιακές παιδαγωγικές σπουδές στη Γαλλία, αρχικά στο Παρίσι και στη συνέχεια στα Πανεπιστήμια του Poitiers και της Grenoble όπου σπούδασε και Ψυχολογία. Στην Αθήνα διορίστηκε στο Γαλλικό Ινστιτούτο διδάσκοντας τις υποψήφιες καθηγήτριες του Cours Special. Αργότερα δίδαξε στο Παράρτημα του Γαλλικού Ινστιτούτου στη Νέα Σμύρνη του οποίου είχε τη διεύθυνση επί σειρά ετών.

Την κ. Ελένη τη γνώρισα το 1989 στο Νέο Βουτζά όπου κατοικούσε μαζί με το σύζυγό της Νικηφόρο Καχριμάνη, φιλόλογο, ποιητή, εραστή της ελληνικής γλώσσας, έναν λόγιο. Η κυρία Ελένη υπήρξε ενεργό μέλος της κοινότητας του Νέου Βουτζά που αποτελείται από μικρασιάτες δεύτερης και τρίτης γενιάς. Με πλούσια κοινωνική δράση, ευαισθητοποιημένη με τα προβλήματα της τοπικής κοινωνίας, υπήρξε μέλος του Εξωραϊστικού Συλλόγου Ν. Βουτζά, υπεύθυνη για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις, συμμετείχε στην έκδοση της εφημερίδας του Συλλόγου «Ανάσα». Ένας ιδιαίτερα ευφυής άνθρωπος, καλλιεργημένος, μια εκπαιδευτικός με υψηλό το αίσθημα της ευθύνης απέναντι στη διαπαιδαγώγηση των παιδιών, τα οποία υπεραγαπούσε αν και η ίδια δεν είχε δικιά της παιδιά.

Παλιό μέλος του Κεντρικού Λυκείου των Ελληνίδων πιστή στους σκοπούς του για την εξύψωση και τη χειραφέτηση της γυναίκας αλλά και τη διάσωση και προβολή του λαϊκού μας πο-

λιτισμού. Ένα καλοκαιρινό απόγευμα του 1992 με επισκέφτηκε προτείνοντάς μου να με συμπεριλάβει στα ιδρυτικά μέλη του νέου παραρτήματος του Λυκείου των Ελληνίδων που σκόπευε να επανιδρύσει στη Ραφήνα. Και το πέτυχε με την υπομονή και επιμονή της. Δυναμική, τολμηρή, αποφασιστική, ευπροσήγορη, αισιόδοξη. Όταν ήξερε ότι κάτι ήταν για το καλό, το προχωρούσε μέχρι να το πετύχει παρά τις αντιξοότητες και τις αντιπαλότητες που κατά καιρούς είχε να αντιμετωπίσει. Είχε τον τρόπο να πείθει με επιχειρήματα αλλά και τον καλό το λόγο. Αν και βρέθηκε ξενόφερτη στη Ραφήνα, είχε κατορθώσει να την υπολογίζουν και να τη σέβονται από τις δημοτικές αρχές μέχρι τον τελευταίο μαθητή του Λυκείου. Είχε μια δική της σοφία, εκείνη τη μικρασιατική που λέω εγώ που ήξερε να ελίσσεται. Έκλεινε τα αυτιά της στις κακές γλώσσες και έλεγε **«Μικρή κοινωνία, μεγάλα λόγια», προχωράμε για να εκπληρώσουμε ένα σκοπό και κρατάμε τις ευαίσθητες ισορροπίες.**

Με τις κοινωνικές εξελίξεις και την πρόοδο στην τεχνολογία οι στόχοι του Λυκείου διαφοροποιούνταν. Νέοι προβληματισμοί, νέοι προσανατολισμοί. Η κυρία Ελένη πάντα ανοιχτή να ακούει τις νέες ιδέες, τις νέες προτάσεις και να τις υιοθετεί πάντα με το βλέμμα στο κοινό λυκειακό στόχο, τη διάσωση και προβολή του λαϊκού μας πολιτισμού. Νέες προοπτικές στη διδασκαλία του χορού με την προσθήκη του τραγουδιού και των λαογραφικών στοιχείων, σεμινάρια ενδυματολογίας, θεματικές παραστάσεις, συμμετοχές σε φεστιβάλ χορού στο εξωτερικό.

Συνεργαστήκαμε στενά για είκοσι χρόνια. Μαθήτευσα πλάι της, με δίδαξε ήθος, αξιοπρέπεια, τη χαρά της προσφοράς και του εθελοντισμού. Είκοσι χρόνια δημιουργικής πορείας με την ανάδειξη της τοπικής ιστορίας, την έρευνα και μελέτη των ηθών και εθίμων των προσφύγων και των άλλων πληθυσμιακών ομάδων της ευρύτερης περιοχής της Ραφήνας. Με προίκισε με τις αξίες του Λυκείου, αυτό το θεσμό που στηρίζεται στην παράδοση που τη διατηρεί ζωντανή, την κρατά σαν θησαυρό και τη διαδίδει με σεβασμό. Πάνω σε αυτές στηρίξαμε το Λύκειό μας και το μεγαλώσαμε και το καθιερώσαμε στο μικρό αυτό τόπο.

Ήταν περήφανη γιατί όλο και περισσότεροι νέοι άνθρωποι εντάσσονταν στη μεγάλη μας οικογένεια, αναγνώριζαν τη συλλογική μας προσπάθεια, τον εθελοντισμό που πήγαζε από την αγάπη και τη συνεχή έγνοια μας να διασωθεί και να διαδοθεί η μεγάλη πολιτιστική μας κληρονομιά.

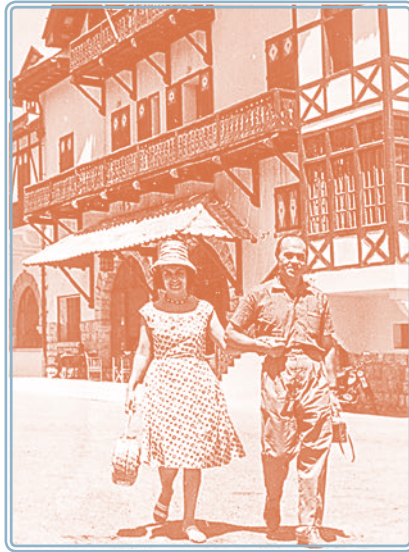
Μια σπουδαία γυναίκα, αφιερωμένη στις αρχές του Λυκείου και πιστή στην υπηρεσία του θεσμού!

Αναστασία Κάλφουλου, τ. Αντιπρόεδρος ΛΕΠ

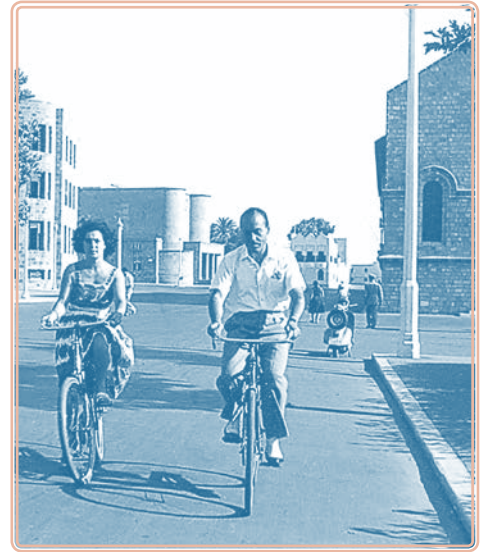

Γάμος, 1961

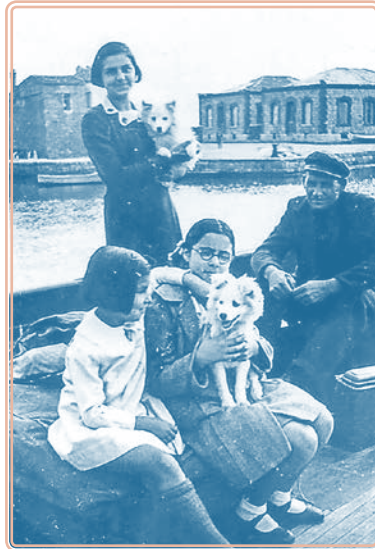
Ταξίδι, 1961

Κως, 1961

Χίος, 1934

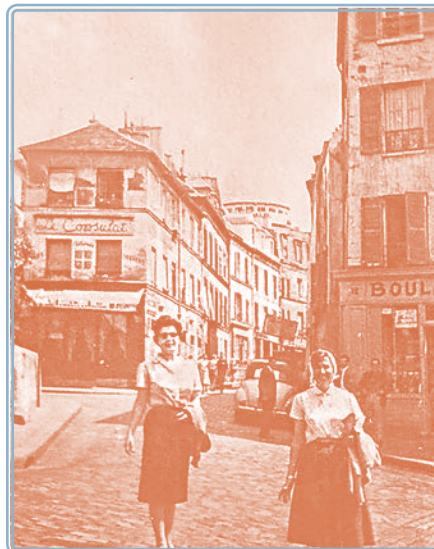
Χίος, 1936

Νέα Σμύρνη, 1957

Κόρινθος 1952

Grenoble 1959

Grenoble 1959

«Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον Νικηφόρου καὶ Ελένης Καχριμάνη»

Δεν πάει πολύς καιρός, που έφυγε από τη ζωή μια φωτισμένη μορφή, μια ανεπανάληπτη δασκάλα, μια ευπατρίδης, που για όσους τη γνωρίσαμε, άφησε ένα δυσαναπλήρωτο κενό.

Έφυγε για το αιώσιο ταξίδι η Ελένη Καχριμάνη αφήνοντας πίσω της ένα σπουδαίο διδακτικό έργο με χιλιάδες ευγνώμονες μαθητές και μαθήτριες, που είχαν την τύχη να μαθητεύσουν κοντά της στο Γαλλικό Ινστιτούτο της Νέας Σμύρνης, που για 35 και πλέον χρόνια δίδαξε ως καθηγήτρια Γαλλικών, αλλά και ως Διευθύντρια του Ινστιτούτου.

Οι πιο πολλοί από τους μαθητές της διαπρέπουν σήμερα στον Ιδιωτικό και Δημόσιο τομέα χάρη στο μεγάλο προσόν της ξενόγλωσσας μόρφωσής τους, έχοντας ως πρότυπο ζωής την αείμνηστη Ελένη Καχριμάνη.

Αν και η Νέα Σμύρνη ήταν η πόλη που αγάπησε, όπου έζησε και γαλούχησε γενιές και γενιές, όμως μετά τη σύνταξή της ο Νέος Βουτζάς την κέρδισε οριστικά!

Ο πολυτάλαντος χαρακτήρας της, αλλά και το πάθος της για δημιουργία και προσφορά της άνοιξαν καινούργιους δρόμους. Η δημιουργία του Λυκείου των Ελληνίδων στη Ραφήνα έγινε ένας δεύτερος σκοπός της ζωής της βρίσκοντας εύφορο έδαφος.

Πολύ γρήγορα έγινε πόλος έλξεως κυριών που εμπνεύστηκαν από την καλοσύνη της, τον δημιουργικό και πρόσχαρο χαρακτήρα της, την αγάπη της για την ιστορική μνήμη του τόπου μας, την λαογραφία και τον πολιτισμό. Όλες μαζί με μπροστάρισσα την αείμνηστη Ελένη Καχριμάνη, έκαναν ένα θαύμα, για το οποίο θα μιλήσουν οι συνεχιστές αυτού του έργου.

Ανταποκρινόμενος στο αίτημα της Προέδρου του ΛΕΡ, της κ. Εύης Γκατσοπούλου, και άξιας διαδόχου της Ελένης Καχριμάνη, τολμώ να καταθέσω κι εγώ λίγες από τις προσωπικές μου αναμνήσεις, όσες από τα νεανικά μου χρόνια χαραχτηκαν βαθιά στη μνήμη μου κατά τη μαθητεία μου στη Ριζάρειο Σχολή, έχοντας ως δάσκαλο και πολύτιμο παιδαγωγό, τον αείμνηστο, Νικηφόρο Καχριμάνη και μέσω αυτού, την αξιωματική σύντροφο της ζωής του και συνοδοιπόρο του, την Ελένη Καχριμάνη.

Ο Νικηφόρος και η Ελένη Καχριμάνη δεν ένωσαν μόνο τη ζωή τους, ένωσαν και τις ψυχές τους. Ήταν οι δυο εις σάρκα και μία. Μπορεί ο καλός Θεός να μην τους έδωσε τη χαρά της τεκνογονίας, τους προόρισε όμως να γίνουν πνευματικοί γονείς εκατοντάδων και χιλιάδων μαθητών και μαθητριών, ο καθένας από το δικό του πνευματικό μετερίζι.

Τί κι αν δεν έγινα μαθητής της τάξης της; Μαθήτευσα δια βίου μέχρι τα τελευταία χρόνια της ζωής τους έχοντας συνδεθεί πλέον οικογενειακώς μαζί τους. Ήμουν υπερήφανος, που είχα την τύχη να έχω τέτοιο δάσκαλο, που αγαπούσε να μετέχει στο κοινωνικό, επαγγελματικό και πνευματικό γίγνεσθαι των μαθητών του. Και αυτή τη χαρά να την μοιράζεται με την αγαπημένη του σύζυγο, την Ελένη.

Ήμουν ευλογημένος και προνομιούχος να είμαι συνομιλητής τους σε τακτά χρονικά διαστήματα στο λατρεμένο τους σπίτι, στον Βουτζά! Αυτή η «μέθεξη», η «κοινωνία», η «επικοινωνία» ήταν ένα διαχρονικό δώρο, για όσους ευτυχήσαμε να γευτούμε κοντά τους τους γλυκύτατους καρπούς της γνώσης, μέσα από την κλασική, την πατερική και τη σύγχρονη γραμματεία.

Μπορεί να φαίνεται λίγο περίεργο αντί να προβάλλω την Ελένη Καχριμάνη να εξυμνώ τα χαρίσματα του δασκάλου μου! Και όμως, χωρίς την Ελένη Καχριμάνη, που τον ενέπνεε, τον στήριζε, τον ακολουθούσε και τον εθαύμαζε, ο Νικηφόρος Καχριμάνης δεν θα μπορούσε να δώσει τόσους και τέτοιους πνευματικούς καρπούς! Και αυτό γιατί διαχρονικά πίσω από μεγάλους άνδρες κρύβονται σπουδαίες γυναίκες! Έδωσαν απλόχερα και ανιδιοτελώς από το περίσσειμα της καρδιάς τους αγάπη, χαρά, πίστη, ελπίδα και γνώσεις (φως περισσότερο φως), κατά τον Γκαίτε. Και εισέπραξαν, εν ζωή εκ βαθέων, ένα μεγάλο ευχαριστώ και μια απέραντη ευγνωμοσύνη!

Τώρα μακριά μας, αλλά και τόσο κοντά μας, αφού κάθε ώρα και κάθε μέρα τους μνημονεύουμε. Τους συνοδεύουν τα δάκρυά μας, οι προσευχές μας και οι παρακλήσεις μας προς Τον Δικαιοκρίτη Θεό, να τους ανταποδώσει τον της δικαιοσύνης στέφανον και να τους αναπαύσει «εν χώρα ζώντων».

Ας είναι αιωνία τους η μνήμη!

Ένας παλιός μαθητής τους, Θεόδωρος Σταματίου, Εκπαιδευτικός

«Οι μνήμες τους πάντα θα με γλυκαίνουν...»

Ετύχισα να γνωρίσω και να ζήσω τους δυο εξαιρετικούς ανθρώπους, την Ελένη και τον Νικηφόρο Καχριμάνη! Η κ. Ελένη και ο κ. Νικηφόρος ως Κοινωνικοί - Ιδιαίτερα Πνευματικοί άνθρωποι - είχαν γύρω τους αμέτρητους φίλους, που θα μπορούσαν να μιλούν σε κάθε περίπτωση για αυτούς στην πορεία της ζωής τους! Έτσι, ό, τι κι αν πούμε έχει ήδη ειπωθεί και είναι λίγο! Ιδιαίτερα για την κ. Ελένη, σχετικά με το έργο της ζωής της, που ήταν η μεγάλη προσπάθεια και το όραμά της για την εδραίωση και την εξέλιξη του Λυκείου των Ελληνίδων στην πόλη μας! Προσωπικές είναι οι μνήμες λοιπόν, που πάντα θα με γλυκαίνουν...

Πένθησα την Λυκειακή μητέρα όλων μας, από την τιμητική βραδιά που της αφιερώσαμε το 2015, όταν είδα το απλάνες βλέμμα της να με ψάχνει και το άχρωμο χαμόγελό της να προσπαθεί να σταθεί στα χείλη της. Και από τότε πονούσα στην σκέψη της... Πονάς, όταν βλέπεις έναν υγιή άνθρωπο να καταρρέει και ένα ξάστερο - κοφτερό μυαλό να βυθίζεται και να χάνεται... Και όταν η σχέση εκτός από συνεργασιακή είναι και συναισθηματική, τότε αναζητάς στηριγμάτα στις μνήμες. Και είχα παρακαταθήκη για παρηγοριά!

Φιλικό - συναδελφικό της ζευγάρι, πριν από χρόνια, ακούγοντας για την Πρόεδρό μας, την κ. Ελένη Καχριμάνη, θυμήθηκε την ευγενική, όμορφη κοπελίτσα, που, ερωτευμένη στην νιότη της τότε με τον δια βίου άγγελό της, τον Νικηφόρο της, κρεμόταν από τα χείλη του και έδειχνε πως ζούσε μόνον γι αυτόν! Και εκείνος όμως νοιαζόταν το ίδιο για την Έλλη του, με βαθιά αγάπη ως το τέλος του!

Θυμάμαι, στις γιορτές της, να διαλέγουμε μαζί τα τριαντάφυλλα που της άρεσαν και αγαπούσε, πάντα ροζ... πάντα σε ξαπλωτή ανθοδέσμη!

Θυμάμαι και την παραίνεσή του «Κατερίνα μου, να είσαι κοντά στην Ελένη, σαν μάνα με κόρη!» Και έκανα πράξη τον λόγο του. Ήμουν πολύ κοντά τους! Οι συζητήσεις μας ποικίλες, γνωστικές, βαθιά ανθρώπινες, δεν τελείωναν ποτέ και οικτρώ τον εαυτό μου που δεν ήταν χρονικά μεγαλύτερες... Εγώ μαθητευόμενη, στήριζα συναισθηματικά εκείνους και εκείνοι εμένα! Ήταν οι μέντορές μου!

Λύνω και δένω πάλι και πάλι την κορδελίτσα που κρατούσε απαλά το «ειλητήριο - ευχολόγιο» που μου χάρισαν το Πρωτοχρονιάτικο βράδυ του 2003, γραμμένο από τον κ. Νικηφόρο! Και μεταξύ άλλων έγραφε:

«...οδοιπόροι ακάματοι...
...πτεροφόροι Άγγελοι ...υσιπέτες ...υσιπετείς
...λειτουργικοί στον πιο ωραίο αγώνα για το φως,
το περισσότερο φως, το ανέσπερο φως της αγάπης,
-τον άρτον της ζωής- για βίωση της ανθρωπιάς...»

Ξεφυλλίζω τις ποιητικές συλλογές και τα πεζά του πονήματα «χαρίσεια δωρήματά τους» και ακούω τον ήχο της φωνής τους.

Διαβάζω την ετυμολογία των οικογενειακών ονομάτων μου και τις ολοσέλιδες ευχές τους! Και καταλαβαίνω, γιατί άνθρωποι σαν την Ελένη και τον Νικηφόρο δεν λησμονούνται ποτέ.

Παρά την δεδομένη σοβαρότητά της η κ. Ελένη, δεν έχανε το χιούμορ της. Ήμουν για κείνη, «η μικρή κυρία ασορτί» και για τον Νικηφόρο της η Κατερίνα, «η ηδυμελίθογγος» που διάβαζε και του απήγγειλε πρώτη τα χαϊκού του, για να τα ακούει και να τα συμπληρώνει! Και η προσωπική ζωή τους κυλούσε ήρεμη, αλλά πολυδιάστατη...

Πολυσιδεείς προσωπικότητες και οι δύο δραστηριοποιήθηκαν σε πολλούς πνευματικούς φορείς, όπου άνοιξαν και φώτισαν νέους δρόμους, σκέψης, επικοινωνίας, ανθρωπιάς! Όταν η κ. Ελένη ανέλαβε -μετά την αείμνηστη Πέπη- την Προεδρία του Λ.Ε.Ρ. οι παλαιές, που σταθήκαμε πλάι της, δεν ήμαστε παιδιά, είχαμε οικογένειες, μεγαλώναμε παιδιά. Γνωρίσαμε στον Λυκειακό χώρο που ενταχθήκαμε μίαν έμπειρη παρουσία στα Λυκειακά πρωτόκολλα και μίαν ηγετική προσωπικότητα, που ήξερε να οριοθετεί τις συμπεριφορές και να ορίζει τις σχέσεις... κάποτε αυστηρά, απαιτητικά, αλλά έτσι όπως έπρεπε, για να εδραιωθεί, να εξελιχθεί και να έχει το Λυκειακό όνειρο ανοδική πορεία! «Βλέπε, άκου, σιώπα» ήταν η αρχή της, σε πολλά σοβαρά θέματα, για την εύρυθμη λειτουργικότητα του Λυκείου, που μόνον εκείνη μπορούσε τότε να διαχειριστεί και να επιβάλλει.

Έτσι, το Λύκειό μας στηρίχτηκε με εμπιστοσύνη πάνω της, στην γνώση, στην υπομονή, στην αγάπη της! Στην κ. Ελένη, μια πανάξια κυρία με μεγάλη ανοιχτή αγκαλιά, που μας χωρούσε όλους, σαν να ήμαστε παιδιά της!!!

Προσωπικές είναι οι μνήμες μου λοιπόν, για τους αείμνηστους μέντορές μου, που η σκέψη τους πάντα θα με γλυκαίνει!

(Το κείμενο διαβάστηκε στην "τελετή μνήμης" της Ελένης Καχριμάνη στον Νέο Βουτζά, 11/09/22).

Κατερίνα Σιούτα-Παπαδοπούλου, Επίτιμο Μέλος του Λ. Ε. Ρ.

«Αποτέλεσε την προσωπική μου ηρωίδα!»

Θυμάμαι πολύ καθαρά εκείνο τον Οκτώβρη που πρωτο-γνώρισα την κ. Ελένη, προσερχόμενη χαρούμενη που θα είχα ξανά μάθημα χορού, ενάντια στις προβλέψεις τότε, γιατί η κ. Καχριμάνη είχε νοιαστεί ν' αναστήσει το Λύκειο της Ραφήνας.

Από εκείνη την πρώτη φορά μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση: στα παιδικά μου μάτια φάνταζε «μεγάλη», αλλά πολύ διαφορετική από όλες τις κυρίες που είχα γνωρίσει ως τότε. Ήξερε εκ των προτέρων όλους μας με το όνομά μας, απόλυτα οργανωμένη με το χαρακτηριστικό κίτρινο καρέ σημειωματάριο της, γεμάτο σημειώσεις με τον πλαγιαστό καλλιγραφικό της χαρακτήρα. Αργότερα μέσα στα χρόνια, κατάφερα να αποκωδικοποιήσω πλήρως τους λόγους της διαφορετικότητας αυτής, η οποία αποτέλεσε για εμένα παράδειγμα προς μίμηση και οδηγό συμπεριφοράς: βαθύτατα μορφωμένη και καλλιεργημένη, μα συνάμα δυναμική και ανεξάρτητη καθώς στην εποχή της νιότης της είχε την ευκαιρία να σπουδάσει στη Γαλλία. Πολυσχιδής προσωπικότητα, καταπιανόταν με την ίδια ευκολία με τη φιλοσοφία, τη λογοτεχνία, την παράδοση, το κέντημα, την κηπουρική, τα οικοκυρικά με θαυμαστά αποτελέσματα κάθε φορά. Μια σύγχρονη όσο ποτέ γυναίκα, επαγγελματικά καταξιωμένη, σε μια ισότιμη, ειλικρινή και ζηλευτή σχέση με τον σύζυγό της, που βασιζόταν στον αμοιβαίο σεβασμό, την αλληλοϋποστήριξη αλλά και στην ένθεν κι

ένθεν παραχώρηση χώρου και χρόνου για τα προσωπικά ενδιαφέροντα του καθενός!

Στο Λύκειο το έργο της μοναδικό. Αντιμετώπιζε τα παιδιά με την ίδια σοβαρότητα που έδειχνε στους ενήλικες, γνώριζε τα πάντα για εμάς επιδεικνύοντας πραγματικό και πηγαίο ενδιαφέρον: από τις σχολικές μας επιδόσεις, τα κόμπυ μας, τις ιδιαιτερότητές μας, μέχρι το ύψος μας κάθε χρονιά, ποιες φορεσιές μας κάνουν και τι χορεύουμε καλά. Πάντα ευγενής, ιδιαίτερα με το βοηθητικό προσωπικό, ποτέ δε σχολίαζε ούτε και κουτσομπόλευε. Ήταν η πρώτη που θα έδινε το καλό παράδειγμα συμπεριφοράς και θα βοηθούσε ακόμα και αδειάζοντας καλαθάκια με σκουπίδια. Πολλά χρόνια αργότερα, παρακολουθώντας εκπαιδεύσεις διοίκησης για τις ανάγκες της δουλειάς μου, συνειδητοποίησα ότι η κ. Ελένη ενσωμάτωνε όλα εκείνα τα χαρίσματα μιας σωστής ηγετικής προσωπικότητας, που είχε τον τρόπο όχι μόνο να προξενήσει σεβασμό, αλλά να εμπνεύσει και να πείσει τον κόσμο να επενδύσει τον προσωπικό του χρόνο και να προσφέρει εθελοντικά, ευχαριστώντας τον καθένα μας προσωπικά ακόμα και για μια ελάχιστη προσφορά.

Μια εμβληματική γυναικεία προσωπικότητα, η οποία αποτέλεσε χωρίς να το γνωρίζει την προσωπική μου ηρωίδα!

Ρένα Μαντζουράνη, μέλος του ΛΕΡ

«Με εξέπληξε και με συγκίνησε...»

Η αλήθεια είναι ότι θα μπορούσα να γράψω ατελείωτες σελίδες για την προσωπικότητα της Ελένης Καχριμάνη. Θα αναφερθώ όμως σε κάτι που χαρακτήριζε βαθιά στη μνήμη μου. Την Άνοιξη του 1996 είχα την επιθυμία να εγγραφώ στην χορωδία του ΛΕΡ. Συνάντησα την κ. Ελένη στο Δημοτικό Σχολείο της Ραφήνας, όπου, εκτός από πρόεδρος του ΛΕΡ, αλλά και ως έφορος χορού, επιστατούσε στα τμήματα παραδοσιακού χορού. Με προέτρεψε μ' έναν μαγικά ευγενικό και αξιοπρεπή τρόπο να παρακολουθήσω τα μαθήματα χορού, παρόλο που της έλεγα πως δεν είχα βιώματα σ' αυτόν τον χώρο. Η μετέπειτα σχέση μου με τον χορό δικαίωσε την προτροπή και επιμονή της.

Στην πρώτη όμως αυτή γνωριμία μας αξέχαστη θα μου μείνει η χαρά και το λαμπερό της χαμόγελο, όταν αποκαλύφθηκε ότι ανήκουμε στον ίδιο επαγγελματικό χώρο, τη διδασκαλία της Γαλλικής Γλώσσας. Από τότε ξεκίνησαν οι συνεχείς συζητήσεις μας γύρω από τα επαγγελματικά. Με πολύ ενδιαφέρον ήθελε να μαθαίνει την πορεία του Γαλλικού Ινστιτούτου στα εκπαιδευτικά θέματα, καθώς η ίδια είχε πλέον συνταξιοδοτηθεί. Αναπτύχθηκε έτσι μεταξύ μας μια σχέση που πέρασε στο στάδιο μιας δυνατής φιλίας, αλληλοσεβασμού και εκτίμησης. Και κάποια στιγμή μού παρέδωσε τον εκπαιδευτικό πλούτο που έκρυβε σ' ένα σωρό βιβλίων, μεθόδων εκμάθησης Γαλλικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας, προχωρημένου επιπέδου ως επί το πλείστον. Με εξέπληξε και με συγκίνησε πολύ... Έχοντας αυτόν τον θησαυρό στα χέρια μου, θυμάμαι πάντα την κ. Ελένη μας, με την ευγένεια, την καλοσύνη, τη γενναιοδωρία, τη δοτικότητα και την τόσο μεγάλη καρδιά. Η κ. Ελένη, αγαπημένη όλων μας, λείπει καθημερινά από το Λύκειό μας

Ρένα Καίσερλόγλου, τ. Έφορος Κοσμητείας και Βιβλιοθήκης του ΛΕΡ

«Η Ραφήνα πρέπει να έχει το δικό της Λύκειο των Ελληνίδων»

Ελένη Καχριμάνη! Τι να πει κανείς γι αυτήν την Κυρία.

Θα μπορούσα να πω πολλά για τον χαρακτήρα, τη μόρφωση, τη δύναμη αυτής της γυναίκας. Θα μπορούσα να μιλήσω πολύ για την αφοσιωμένη Λυκειάδα, την άριστη εκπαιδευτικό, την άξια πρόεδρο. Θα περιοριστώ όμως στο ρόλο που έπαιξε στην Ραφήνα. Ήταν τότε που πήρε τη μεγάλη απόφαση και τη μεγάλη ευθύνη να ανασυστήσει το Λύκειο των Ελληνίδων Ραφήνας... Ήμουν δίπλα της σ' αυτές τις δύσκολες, ιστορικές στιγμές. «Καιτούλα, (έτσι με φώναζε, γιατί της περίσσευε πάντα ο γλυκός, ζεστός, οικείος λόγος) θα πάμε μαζί στο Κεντρικό Λύκειο, να πάρουμε από το Αρχείο ό,τι χαρτιά έχουν κατατεθεί από το αρχικό Λύκειο των Ελληνίδων Ραφήνας.» Μεγάλη μέρα! Τολμηρή και θαρραλέα απόφαση! «Θα τα καταφέρουμε Καιτούλα», έλεγε. «Η Ραφήνα πρέπει να έχει το δικό της Λύκειο των Ελληνίδων. Πιστεύω πως θα μας στηρίξουν άτομα που αγαπούν τον τόπο... Έχουμε ήδη κοντά μας τόσες άξιες κοπέλες. Όλες μαζί θα φτιάξουμε έναν μοναδικό πολιτιστικό φορέα στη Ραφήνα». Είχε τα σχέδιά της και με την επιμονή της πέτυχε τον στόχο της. Πόσο προφητική ήταν! Πόσο αληθινή βγήκε! Πόσο θα χαιρόταν σήμερα, όταν έβλεπε την εξέλιξη και την πετυχημένη πορεία του ΛΕΡ.

Κι εμένα συχνά μου έλεγε «Καιτούλα, έχεις ένα μεγάλο χάρισμα, την υπομονή. Να την προσέχεις, γιατί η ζωή είναι δύσκολη. Πρόσεξέ την, μου έλεγε με νόημα και γέλαγε.

Ήταν άτομο που και λίγα λεπτά να έμενες κοντά της, έπαιρνες γνώσεις, δύναμη και αγάπη. Όταν μιλάω για τη κ. Ελένη και όταν τη θυμάμαι, πάντα συγκινούμαι πολύ!

*Καίτη Σπυροπούλου, Επίτιμο Μέλος,
τ. Έφορος Οικοτεχνίας και Εργαστηρίου Φορεσιών ΛΕΡ*

«Τη θεωρούσα δικό μου άνθρωπο»

Κάθε φορά που μπαίνω στα γραφεία του Λυκείου των Ελληνίδων Ραφήνας, βλέπω το πορτραίτο της κ. Ελένης Καχριμάνη. Και κάθε φορά πάω χρόνια πίσω. Χίλιες σκέψεις με κατακλύζουν. Είμαι μέλος του Λυκείου με ενεργό συμμετοχή από τη δημιουργία του και δεν ξεχνώ αυτούς που το έφεραν στη Ραφήνα. Η κ. Ελένη όμως το δυνάμωσε, του έβαλε γερά θεμέλια, το στέριωσε, το θωράκισε και άτρωτο πια το παρέδωσε στους επόμενους... Ηγετική μορφή, αλλά ταπεινή. Δεν είχε έπαρση και δεν ήθελε την προβολή. Προβαλλόταν με τη συμπεριφορά της, την εργατικότητά της και την αγάπη της στο Λύκειο. Ήταν θαυμαστός ο τρόπος που αντιμετώπιζε τους άλλους και πώς απέφευγε τις συγκρούσεις. Αν και δεν είχε δικά της παιδιά, έβλεπε εμάς όλους παιδιά της. Πάντα με ρωτούσε για την κόρη και τα εγγόνια μου με πολύ ενδιαφέρον. Την εκτίμησα πολύ! Τη θεωρούσα δικό μου άνθρωπο. Την θαύμαζα! Ήταν για μένα μοναδική και ανεπανάληπτη!

Καίτη Κατσαούνου, μέλος του ΛΕΡ

*Ελένη! τι να πούμε τι,
τι να τραγουδήσουμε...*

*Σ*νωριστήκαμε εδώ, στον όμορφο, εξοχικό τότε Βουτζά, που διαλέξατε κι εσείς να ζήσετε, με τον υπέροχο και αξέχαστο σύζυγό σου Νικηφόρο. Ήσασταν, θυμάμαι, από εκείνα τα ζευγάρια που ξεχωρίζατε για την ευγένεια, την καλοσύνη και την προσφορά σας, στα κοινά προβλήματα του τόπου μας. Ζήσαμε μαζί τα πιο ωραία χρόνια του παλιού Βουτζά, χωρίς νερό, αλλά με πολλές πρασινάδες. Τότε ήμασταν λίγοι οι κάτοικοι, αλλά είχαμε πολλή ψυχή μέσα μας κι αγάπη μεταξύ μας.

Κι εσύ Ελένη, ήσουν μία από τις μεγάλες μας αγάπες. Γλυκιά, γελαστή, καλοσυνάτη, συμμετείχες σε όλες μας τις εκδηλώσεις. Στις γιορτές, στις εκδρομές, στους αθλητικούς αγώνες των παιδιών, στις θεατρικές παραστάσεις που στήναμε τότε στους κήπους των αγαπητών συμπολιτών μας, ήσουν πάντα εκεί παρούσα. Αγαπούσες κι όλα τα παιδιά μας, ενδιαφερόσουν και χαιρόσουν για τις επιτυχίες τους.

Όμορφοι άνθρωποι, ωραία ζωή!

Ήρθε όμως και η σειρά σου, να αφήσεις το αποτύπωμά σου με τη δημιουργία του Λυκείου των Ελληνίδων Ραφίνας. Ήταν το δικό σου έργο ζωής. Κάτι πολύ σημαντικό, που το αγκαλιάσαμε όλες με πολλή χαρά. Έχτισες μια «Κυψέλη» Ελένη και ήσουν εσύ η βασίλισσά της! Κι έτσι, ακόμη κι αν έφυγες, όλες οι αφοσιωμένες εργάτριες της Κυψέλης σου συνεχίζουν το έργο σου, ακούραστες, άξιες και με πολλή αγάπη.

Πιστεύω πως κι από εκεί ψηλά, θα τους στέλνεις τις ευλογίες σου, αν και είμαι σίγουρη, πως κάτι ωραίο θα σκαρώνεις κι εκεί, με τα αγγελάκια τριγύρω σου!

Καλό Παράδεισο Ελένη!

Μαίρη Σαπουνά, φίλη του ΛΕΡ

*«Πόσο παράξενη
είναι η ζωή!...»*

*Π*όσο παράξενη είναι η ζωή!... Όταν ζεις, υπάρχει η φωνή, την ακούς... Όταν έλθει ο θάνατος, μένει η μνήμη σαν λυγμός, που έρχεται και ξαναέρχεται διαρκώς.

Αχ, βρε Ελενάκι, όπως συνήθιζα να σε αποκαλώ στις αλησμόνητες και πολύτιμες κατ' ιδίαν συζητήσεις μας στον κήπο μου, στο σαλόνι σου, στο μπαλκόνι σου ή στο πατάρι του αείμνηστου Νικηφόρου, εκεί που ανακάτευα αχόρταγα τα ράφια με τα βιβλία του ή σκαλίζαμε μαζί τα κιτάπια του με τις χειρόγραφες σημειώσεις του πάνω σε ποικίλα θέματα –θησαυρός ανεκτίμητος– για να μου δώσεις ό,τι πίστευες πως θα μου ήταν χρήσιμο για τη δουλειά μου...

Και τώρα μας έφυγες! Η αλήθεια είναι πως μας λείπεις καιρό από την ενεργό δράση, αλλά και από το Βουτζά. Μα αυτό το "για πάντα" ή το "ποτέ ξανά", αυτό το τελεσίδικο του θανάτου, ηχεί κάπως περίεργα, ανελέητα, όσο κι αν ξέρεις ότι είναι η μόνη βεβαιότητα.

Είσαι ο πιο γλυκός άνθρωπος που γνώρισα, μετά τη μάνα μου, πράγμα που σου έλεγα συχνά, μετά την απώλειά της. Η εκτίμηση που έτρεφες για το πρόσωπό μου και την οικογένειά μου κι εσύ και ο Νικηφόρος σου αποτελούσε τιμή για μας. Το πάθος σου να προσφέρεις, η έγνοια σου για τα παιδιά και την παιδεία, η αγάπη σου για την παράδοση, τον πολιτισμό, το νοιάξιμο για τον άνθρωπο και το συνάνθρωπο σε έκαναν ξεχωριστή. Με έλεγες "ζουζούνι", μα ήσουν κι εσύ το ίδιο. Δεν ψύχαζες! Έβαζες στόχους και μεθοδικά τους υλοποιούσες. Κυρία, ανήσυχο πνεύμα γνήσιας Μικρασιάτισσας! Θα σε θυμάμαι πάντα σαν κομμάτι ενός κόσμου που σιγά-σιγά χάνεται...

Η ανάγκη μου για ένα ύστατο "χαίρε" στην Ελένη Καχριμάνη. Αφιέρωμα μνήμης; Αφιέρωμα οφειλής; Μάλλον αγάπης έναντι ενός έργου πολυφωνικής αξιοσύνης.

Λίτσα Ρίζου, εκπαιδευτικός (Ανάρτησή μου 13/8/2022)

«Αγαπημένη μου δασκάλα»

Το ταξίδι για τη χώρα των ονείρων μου τη Γαλλία, ξεκίνησε κάτω από το άγρυπνο βλέμμα σας, τον Σεπτέμβριο του 1972. Ήταν η μόδα της ξένης γλώσσας...

"Θα πάω γαλλικά" είπα στους γονείς μου. Στο Institut français de Née Smyrne annexe d'Athènes (παράρτημα του γαλλικού ινστιτούτου των Αθηνών στη Νέα Σμύρνη Αττικής). Εκεί ήσασταν η καθηγήτρια των γαλλικών κατά τη διάρκεια της φοίτησής μου, μέχρι το πρώτο μου δίπλωμα: Certificat. Πηγαίνεις στη "Γαλλική Ακαδημία", με ρωτούσαν οι γνωστοί. Σας το λέγαμε και γελούσατε. Βαρύς τίτλος! Ινστιτούτο, λέμε παιδιά και μας εξηγούσατε τη μεγάλη διαφορά των δύο. Απαγορευόταν να μιλάμε Ελληνικά στην τάξη, αλλά εσείς βρίσκατε τον τρόπο να μας δώσετε να καταλάβουμε. Στη μικρή αίθουσα του πρώτου ορόφου δεν υπήρχε η κλασική έδρα του δασκάλου. Υπήρχαν πολλά θρανία και ο πίνακας. Μετρημένοι οι μαθητές στο γαλλικό ινστιτούτο τότε. Οι περισσότεροι "πήγαιναν αγγλικά". Παραπονιόσασταν ότι μας δίνουν τη μικρή και λιγότερο φωτεινή αίθουσα κάθε χρόνο. Η αγκαλιά σας όμως ήταν μεγάλη, γεμάτη φως και αγάπη. Αφανής ήρωας, παθιασμένη με το έργο σας, αυστηρή, μεθοδική, απαιτούσατε σκληρή δουλειά.

Σαν μαθήτρια δεν αισθάνθηκα ποτέ απλά ένας αριθμός στην τάξη μας. Το μάθημα πάντα ενδιαφέρον και διαδραστικό: Καθρέφτης και ψωμάκι... Όλοι κρατήσαμε το καθρεφτάκι και βάλαμε ψωμάκι στο στόμα, στα μάγουλα, κάτω από τη γλώσσα, για ν' αποκτήσουμε την τέλεια γαλλική προφορά. Πόση ευτυχία τα δύο μαθήματα την εβδομάδα της μίας ώρας

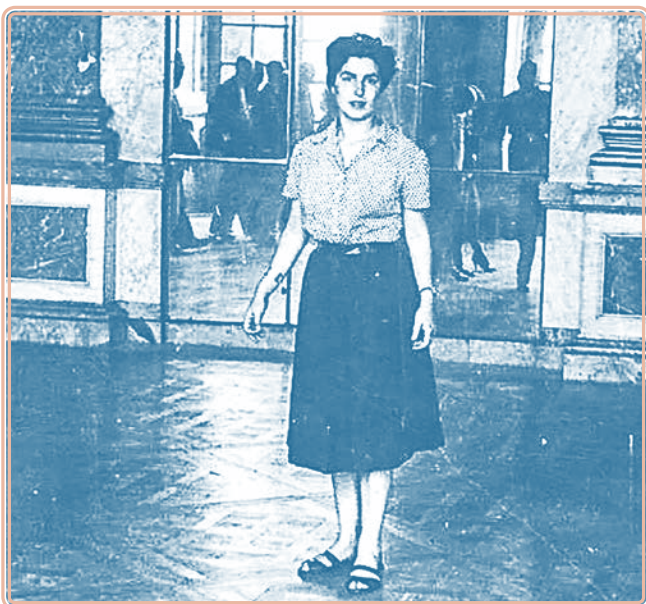
και τριάντα λεπτών, σ' αυτό το χώρο της διακριτικής μονοκατοικίας στο κάτω μέρος της πλατείας Νέας Σμύρνης. Θα ήθελα να γυρίσω το χρόνο πίσω και να απολογηθώ για όλες τις φορές που θα έπρεπε να προσέχω και να προσπαθώ περισσότερο και δεν το έκανα. Σας είδα να επιλέγετε την ευγένεια, όταν άλλοι θα θύμωναν. Πάντα με το χαμόγελο αποφορτίζατε το άγχος και δημιουργούσατε μια γλυκιά ατμόσφαιρα.

Καλλιτέχνης, πηγή έμπνευσης και δημιουργικότητας, δίνετε δύναμη, σιγουριά και με σεβασμό στη γνώση κάνετε τα όνειρά μας να πετούν. Έξυπνη, δίκαιη και φιλική. Ελεύθερο πνεύμα, σπινθηροβόλο βλέμμα, λεπτή μελωδική φωνή, αυθεντική γαλλική προφορά. Πάντα απλή, αλλά λαμπερή: Κοντά κλασικά μαύρα μαλλιά, φούστες μίντι, μπλούζες, χαμηλοτάκουρες μπαλαρίνες και κόκκινο κραγιόν στα χείλη.

Ήσασταν μία απ'όλους αυτούς τους αφανείς δασκάλους που αφιερώνουν τη ζωή τους για ένα σκοπό: Να βοηθήσουν τους άλλους να χτίσουν τη δική τους πορεία διδάσκοντάς τους αξίες και αριστεία. Το πιο υπέροχο αποτέλεσμα αυτής της ακούραστης διαδρομής; Κάποια χρόνια αργότερα, υπάρχουν πολλοί που σκέφτονται πόσο τυχεροί ήταν που διδάχτηκαν από έναν τόσο υπέροχο δάσκαλο-άνθρωπο, που ζει πάντα στο μυαλό και στην καρδιά.

Σας ευχαριστώ που με διδάξατε μαθήματα που έχω οδηγό στο ταξίδι της ζωής και έχω αξέχαστες σχολικές αναμνήσεις Αναπαυθείτε εν ειρήνη. Αιωνία σας η μνήμη.

Κυριακή Σπανού, μία ευγνώμων μαθήτρια

Grenoble, 1959

Κόρινθος, 1957

«Αυτή η πρόταση θα άλλαζε τη ζωή μου!»

Αρχές καλοκαιριού, το 1994. Καινούργια στην Ραφήνα. Είχαμε επαναπατριστεί οικογενειακώς από την Βοστώνη λίγους μήνες νωρίτερα. Μια φίλη με κάλεσε να παρακολουθήσω μια παράσταση με παραδοσιακού χορού. «Έλα να δεις τι σπουδαία πράγματα γίνονται στον τόπο μας» είχε πει. Ενθουσιάστηκα με την εκδήλωση, χωρίς να καταλαβαίνω τι ακριβώς ξεδιπλωνόταν μπροστά μου. Τον Σεπτέμβριο, γράφτηκα με την πεντάχρονη τότε κόρη μου στο ΛΕΡ «Τί γνωρίζετε για το Λύκειο των Ελληνίδων;» Η πρώτη μου γνωριμία με την κ. Ελένη ξεκίνησε με αυτήν την «απλή» ερώτηση. Πού να φανταστώ ότι αυτή η πρόταση θα άλλαζε τη ζωή μου! Στα επόμενα 28 χρόνια, η κ. Ελένη έγινε ο σημαντικότερος παράγοντας διαμόρφωσης της κοινωνικής και προσωπικής μου πολιτισμικής ταυτότητας. Την παρακολούθησα να «κτίζει» το Λύκειο ως εργάτρια και ως ηγέτιδα ταυτόχρονα. Από ένα μικρό κύτταρο παραδοσιακού πολιτισμού, δημιούργησε έναν οργανισμό πολυσιδηή και πολυσύνθετο. Την έζησα να αντιμετωπίζει με ευγένεια, ήθος, πάθος, υπομονή και διορατικότητα κάθε πρόκληση. Να συμβουλεύει με αγάπη, να παρακολουθεί διακριτικά τους ανθρώπους γύρω της με ευαισθησία και κατανόηση. Πρωτοπόρος, εξελισσόταν κι η ίδια με τις σύγχρονες αλλαγές στην κοινωνία.

Ώρες αξέχαστων πολύτιμων συζητήσεων μαζί της, όχι μόνο για το Λ.Ε.Ρ., αλλά και για προσωπικά θέματα διαπαιδαγώγησης, οικογένειας, συμπαράστασης σε δύσκολες στιγμές. Ρωτούσε πάντα –μαζί με τον σύζυγό της Νικηφόρο– για την πορεία των παιδιών μου, με συγκινητικό ενδιαφέρον.

Αν και απείχε τα τελευταία χρόνια από τις λυκειακές δραστηριότητες, δεν νιώσαμε την απουσία της ως τη στιγμή που ήρθε η είδηση του θανάτου της. Αυτό το πραγματικό «τέλος» –ή καλύτερα το «αμετάκλητο τέλος εποχής»– μας άφησε ένα πρωτόγνωρο κενό, μια ιδιαίτερη θλίψη.

Την σκέφτομαι πάντα. Την αρχόντισσα. Την μητέρα όλων μας στην οικογένεια του Λ.Ε.Ρ.

Για όλα της τα σπουδαία, τα πολύ σημαντικά και τα σπάνια.

Γιολάντα Λάσκαρη - Τσίρου, Έφορος Καλλιτεχνικών ΛΕΡ

«Το ειλητάριο, πολύτιμο ενθύμιο!»

Πριν χρόνια ήρθα στη Ραφήνα για μόνιμη διαμονή. Έμαθα για το Λύκειο των Ελληνίδων Ραφήνας κι εκεί συνάντησα την πρόεδρό του, Ελένη Καχριμάνη. Ήταν τόσο ζεστή και οικεία μαζί μου! Ήταν τόσο καλοσυνάτη και γλυκόλογη, τόσο φιλική, όσο και συνεχώς παρούσα στο Λύκειο των Ελληνίδων, αφοσιωμένη και αφιερωμένη στους σκοπούς και στον κόσμο του.

Την πρωτοχρονιά του 2001 την περάσαμε μαζί στο σπίτι μου. Ήταν η γιορτή της αλλαγής του χρόνου, αλλά και η γιορτή του Βασιλή, του συζύγου μου. Το σπίτι μου γέμισε από φίλους, αλλά και την ξεχωριστή παρουσία της Ελένης και του Νικηφόρου Καχριμάνη. Αξέχαστη βραδιά, αξέχαστη παρέα! Ακόμα ακούω τις ευχές και τα καλά τους λόγια. Κι έχω στα χέρια μου ένα «ειλητάριο» με ένα μακροσκελές ποίημα του Νικηφόρου Καχριμάνη, αφιερωμένο σε μας σ'εκείνη τη γιορτή μας. Είναι ένας ύμνος στη φιλία και την αγάπη που τελειώνει με αυτά τα λόγια....

*«ετούτη η φίλια συντροφιά, η ανθρώπινη παρέα πάντα
να ζει μες τη χαρά σ'ανασαιμιιάς αέρα»*

Πολύτιμο κειμήλιο! Μου θυμίζει πάντα τη δική τους παρουσία στη ζωή μου!

Άννα Μαλάμη, μέλος του ΛΕΡ

Νέα Σύμρνη, 1974

«Συνεχίζει να μας παρακολουθεί και να προσεύχεται για εμάς»

Θερώ ιδιαίτερη τιμή και είναι μεγάλη η συγκίνηση να συμμετέχω με το παρόν κείμενό μου στο αφιέρωμα του περιοδικού μας «τ' ανάβλημα» εις μνήμην της Πρόεδρου μας, Ελένης Καχριμάνη.

Γνώρισα την Πρόεδρο και Ιδρυτή του Λυκείου των Ελληνίδων Ραφήνας το έτος 2004. Το έτος 2006 μετά από παρότρυνσή της συμμετείχα στο ΔΣ του Λυκείου. Η συμπεριφορά της προς όλους μας, ενήλικες και παιδιά, ήταν συμπεριφορά φιλόστοργης μητέρας προς τα παιδιά της. Το 2009 και μετά από 15 χρόνια προσωπικής της ενασχόλησης με την εφορία χορού, η οποία πλέον έσφυζε από ζωή, μου την εμπιστεύτηκε και η ίδια παρέμεινε ως Πρόεδρος. Είχα λοιπόν την τύχη, τη χαρά και την ευλογία να την ζήσω από κοντά και να διδάσκομαι από την στάση ζωής της για περισσότερα από 10 έτη, καθώς συνεργάστηκα μαζί της ως μέλος του Δ.Σ. και ως έφορος χορού με την ίδια πάντοτε ως Πρόεδρο.

Η δημιουργία του Λυκείου των Ελληνίδων Ραφήνας ήταν ένα αποκλειστικά προσωπικό της επίτευγμα και θα το λμούσα να πω ότι ήταν το παιδί της. Ο σκοπός της δημιουργίας του Λυκείου Ελληνίδων Ραφήνας από την αείμνηστη Ελένη Καχριμάνη δεν ήταν κάποια προσωπική της ματαιοδοξία ή επιθυμία για αυτοπροβολή, αλλά η έμφυτη επιθυμία της για προσφορά προς το κοινωνικό σύνολο. Στην ουσία το έτος 1993 δημιούργησε από το μηδέν το Λύκειο και όταν αποχώρησε, το έτος 2014, μας παρέδωσε έναν εύρωστο οργανισμό με τεράστια προσφορά στην τοπική κοινωνία.

Ως Άνθρωπος είχε ήθος, αξιοπρέπεια, αποφασιστικότητα, υπομονή, έμφυτη ταπεινότητα, ευγένεια τρόπων και ταυτόχρονα μεγάλη δραστηριότητα. Η προσφορά της ήταν άδολη με ανωτερότητα και αρχοντιά ψυχής. Στην συναναστροφή της μαζί μας, ενέπνεε ζεστασιά και απλότητα. Είχε πρόσωπο φωτεινό με βλέμμα που ακτινοβολούσε στοργή, δύναμη και ηρεμία, παρόλο που δεν έλειψαν από την ζωή της οι δοκιμασίες, ακόμα και οι ταπεινώσεις. Θεωρώ ότι ήταν χαρακτηριστικό πρότυπο καλής Ελληνίδας.

Ως Πρόεδρος και έφορος χορού του Λυκείου Ελληνίδων Ραφήνας ξεδίπλωσε τα χαρακτηριστικά της αυτοπειθαρχίας, της οργανωτικότητας, της ευελιξίας, της

δημοκρατικότητας, της αξιοπιστίας, της επιμονής και της υπομονής. Χαρακτηριστικά με συμβούλευε, όταν την διαδέχθηκα στην εφορία χορού, να έχουμε υπομονές και αντοχές.

Αγαπούσε πολύ τα παιδιά και τους εφήβους. Παρείχε θυσιαστικά τον εαυτό της στην υπηρεσία τους. Δεν υπολόγισε ποτέ το προσωπικό κόστος και ξεχώριζε για την παιδαγωγική της ικανότητα, την λογισσύνη της και την βαθιά πίστη της στον Θεό. Θεωρούσε απαραίτητη την εποπτική γνώση μαζί με τη βιωματική. Εκτός από χορό, τα παιδιά έπρεπε να διδάσκονται ήθος, τα ήθη και τα έθιμά μας, να γνωρίζουν τις παραδοσιακές φορεσιές μας, τα λαογραφικά στοιχεία της χώρας μας και επιθυμούσε να εκπονούν εργασίες λαογραφικού περιεχομένου. Τόνιζε με καμάρι συχνά: «Τα παιδιά μας διδάσκονται πολιτισμό!».

Ακόμα αντηχούν τα λόγια της, όταν συγκινημένη μου έλεγε: «Το καταστάλαγμα της πείρας που απέκτησα όλο αυτό τον καιρό είναι ότι: τα παιδιά που περνούν την εφηβεία τους κοντά μας διαμορφώνουν ένα χαρακτήρα και ένα ξεχωριστό ήθος, που τα βοηθάει στις σπουδές τους και τα θωρακίζει ενάντια στις ακραίες προκλήσεις της εποχής. Αυτή είναι η άμυνά τους και εμείς τα καμαρώνουμε, τα αγαπάμε και είμαστε περήφανες γι' αυτά.»

Η Ελένη Καχριμάνη ενσαρκώνει όλα τα χαρακτηριστικά που προσβέυει το Λύκειο Ελληνίδων Ελλάδος και θα παραμένει πάντοτε το φωτεινό παράδειγμα και το μέτρο Εφόρου Χορού και Προέδρου Λυκείου Ελληνίδων.

Είμαι σίγουρη ότι και από εκεί που βρίσκεται συνεχίζει να μας παρακολουθεί και να προσεύχεται για εμάς.

As είναι αιωνία η μνήμη της!

Κρασσοπούλου Γεωργία, Έφορος Χορού 2009-2022

Εκδήλωση προς τιμήν της τ. Πρόεδρου Ε. Καχριμάνη, Ραφήνα, 2016

«Το πορτραίτο πήρε την πνοή της!»

Ήταν ένα χειμωνιάτικο απόγευμα που βρέθηκα στη Βιβλιοθήκη του Νέου Βουτζά, για την παρουσίαση ενός βιβλίου. Στο μέσον της αίθουσας, γεμάτης κόσμο, στον καφέ δερμάτινο καναπέ, είδα μια παρέα γυναικών και ανάμεσά τους μία σεβάσμια κυρία με ήρεμο, διαπεραστικό βλέμμα και γλυκό χαμόγελο.

Χαιρετώ, ανταποδίδω το χαμόγελο και κάθομαι απέναντί της. «Ποια είναι η κυρία» ρωτώ την συνάδελφο που κάθησε δίπλα μου.

«Η Ελένη Καχριμάνη πρόεδρος του Λυκείου Ελληνίδων Ραφήνας, σπουδαία γυναίκα με σημαντικό έργο».

Όταν έγινα μέλος του ΛΕΡ, το 2014, η τότε πρόεδρος, Χριστίνα Παναγιώτου μου ζήτησε να φιλοτεχνήσω το πορτραίτο της κ. Ελένης. Δέχτηκα, αλλά είχα μεγάλη αγωνία για το πώς θα αποδώσω το ύφος και τον χαρακτήρα μιας γυναίκας που είδα μόνο μία φορά.

Θυμήθηκα το βλέμμα και το χαμόγελο της γυναίκας του καναπέ! Προσπάθησα να τα αποτυπώσω στο έργο μου. Κι όσο δούλευα, βλέποντας τη φωτογραφία της, μια περίεργη σχέση δημιουργήθηκε ανάμεσά μας, σχέση θαυμασμού και αναγνώρισης! Ένας αέρας οικειότητας μάς ένωνε! Η αύρα του Λυκείου των Ελληνίδων ήταν ανάμεσά μας! Το πορτραίτο πήρε την πνοή της! Σήμερα κοσμεί το χώρο του Λυκείου των Ελληνίδων Ραφήνας. Κι εγώ είμαι περήφανη που τη συνάντησα έστω και εικαστικά.

Ασπασία Μπούρχα, Έφορος Λαογραφικού τμήματος ΛΕΡ, Εικαστικός

«Η ώσμωση μεταξύ μας οδηγούσε στις σωστές αποφάσεις»

«**Μαρία μου, μπορώ να σου μιλώ στον ενικό;**» ρώτησε η Ελένη Καχριμάνη με συστολή. Εξεπλάγην από την ερώτηση, διότι θεωρούσα φυσικό να μου μιλά στον Ενικό, λόγω ηλικιακής διαφοράς. Η έμφυτη ευγένεια της Ε. Καχριμάνη –της κ. Ελένης για μένα– η αγωγή της, κυρίως όμως ο σεβασμός στη θεσμική ιδιότητα της γράφουσας ήταν ο λόγος. Η προσωπικότητά της με κατέκτησε από τις πρώτες μας συναντήσεις. Προ 25ετίας η ερώτηση και φυσικά, συνέχισα να την προσφωνώ "κυρία Καχριμάνη"...

Είχα μπροστά μου έναν άνθρωπο ανοιχτό, ειλικρινή, που αγάπησε και υπηρέτησε το λυκειακό θεσμό για πολλά χρόνια. Τα θέματα που ανέκυπταν κατά τη διάρκεια της πολύχρονης συνεργασίας μας (Πρόεδρος του Λυκείου μας στη Ραφήνα εκείνη, έφορος Παραρτημάτων εγώ) ήταν ποικίλα και πολλά. Συμπόρευση, αλλά και διαφωνίες. Υπήρχε πάντοτε το καλό κλίμα στις συζητήσεις. Η ώσμωση μεταξύ μας οδηγούσε στις σωστές αποφάσεις. Χάρis στην καθοδήγησή της, το Λύκειο της Ραφήνας άνθισε, πρόκοψε και γιόρτασε πρόσφατα τα τριαντάχρονά του με άξιες συνεχίστριες του έργου της.

Η κ. Ελένη ανήκει (ενεστώς) στις "σταθερές αξίες" –έτσι θέλω να τις ονομάζω– τις Λυκειακές που μεθοδικά, αθόρυβα και αποτελεσματικά υπηρετούν τις αξίες του εκατό και πλέον ετών Λυκείου των Ελληνίδων. Ήταν εκπαιδευτικός ειδικού βάρους. Δεν είχε βιολογικά παιδιά, είχε όμως εκατοντάδες μαθητές και μαθήτριες σαν παιδιά της και είχε αναπτύξει το σωστό ένστικτο πώς να συμπεριφερθεί στις τρυφερές ηλικίες, ώστε το Λύκειο να λειτουργεί ως χώρος χαράς και μάθησης για τις χορευτικές ομάδες.

«**Θα μας λείψετε, κυρία Ελένη!**»

Μαρία Κώτσου, αντιπρόεδρος του Λυκείου των Ελληνίδων

«Να σ' αγναντεύω, για να 'ρθω ξοπίσω σου στο δρόμο, να φτάσω, όπου δεν έφτασες και να σε ξεπεράσω»

Μα αυτά τα ποιητικά λόγια αποχαιρετάμε την Ελένη Καχριμάνη. Και αγναντεύουμε συνέχεια τη ζωή της όλη, τη θητεία της στο Λύκειο των Ελληνίδων και τη συμπόρευσή μας στο έργο της. **Θα ακολουθούμε το δρόμο της και θα προσπαθούμε να τη φτάσουμε.** Γιατί η Ελένη Καχριμάνη ήταν, είναι και θα είναι πρότυπο για μας, παράδειγμα, «γνώμονας» και «κανόνας» στο Λύκειο και στη ζωή μας.

Θαυμάζαμε την αρχοντική καταγωγή της, την προσεγγμένη της πάντα εμφάνιση, τις σπουδές της, την υψηλή της μόρφωση, τη σοφία της, την εκπαιδευτική της πείρα, τον καλό της λόγο, την αξιοπρέπεια και την ανωτερότητα του χαρακτήρα της.

Η κ. Ελένη του Λυκείου μάς ένωσε, μας κρατούσε γύρω της και μέσα στη ζεστή αγκαλιά της σαν παιδιά της, σαν μέλισσες μιας μεγάλης κυψέλης που τιτιβίζουν γύρω απ' τη βασιλίσσα τους. **Μέλισσες** μας αποκαλούσε και ο αξέχαστος σύζυγός της, Νικηφόρος Καχριμάνης, μεγάλος δάσκαλος κι αυτός.

Η μεγάλη κυρία του Λυκείου των Ελληνίδων, σπουδαία δασκάλα, μας έμαθε πολλά. Μας δίδαξε επιμονή, πείσμα και τόλμη σε ριζικές αποφάσεις. Υπομονή και ανεκτικότητα σε επιθετικές συμπεριφορές και λόγια. Σωστή αξιολόγηση, εκτίμηση και ευγνωμοσύνη στην δοτικότητα και την προσφορά. Μας δίδαξε ακόμη τον εθελοντισμό, την εργατικότητα, την προσοχή στη λεπτομέρεια και την επιδίωξη της τελειότητας. Τελειομανής η ίδια, είχε πάντα τον τελευταίο λόγο σε κάθε δραστηριότητα του Λυκείου. Εκείνη έκανε με πολλή επισημοσύνη και σχολαστικότητα την τελευταία διόρθωση στ' ανάβλημα, το περιοδικό μας. Εκείνη έβαλε τις βάσεις σε όλα τα τμήματα του ΛΕΡ. Εκείνη έγινε και η φωτογράφος του Λυκείου. Διέσωσε με τη φωτογραφική μηχανή της λυκειακά στιγμιότυπα. Και φρόντιζε, ξενυχτώντας, να ταξινομή τις χιλιάδες φωτογραφίες, φυλακτά ανεκτίμητα σήμερα για την ιστορία του Λυκείου και της Ραφήνας.

Η κ. Ελένη είχε όραμα για το Λύκειο και τη Ραφήνα. Και προσπαθούσε να το υλοποιήσει με πλήρη αφοσίωση χωρίς να φείδεται χρόνου, υλικών και αντοχών. Αεικίνητη, άοκνη, άκαματη δούλευε αγόγγυστα για τη θεμελίωση του ΛΕΡ και τη διάδοση του σκοπού και του έργου του. Η ζωή και η ύπαρξή της για πολλά χρόνια ήταν το Λύκειο. Και ήταν περήφανη για

την εδραίωση και ανοδική πορεία του Λυκείου, κάτι που δεν έπαυε να τονίζει στα λόγια της.

Η κ. Ελένη μάς ενέπνεε στο δύσκολο έργο μας και μας μετέδιδε την αγάπη για το Λύκειο, τις λυκειακές αξίες και την παράδοση. «Αυτή είναι η Ελλάδα παιδιά μου» έλεγε, όταν έβλεπε τους τσολιάδες σε χορευτικό κύκλο, μαγεμένη από τη λεβεντιά των χορευτών και τη μεγαλοπρέπεια της ελληνικής φορεσιάς.

Εμάς, τις συνεργάτιδες και φίλες μάς συμβούλευε και μάς ενθάρρυνε, μάς έδινε μαθήματα ζωής. Μα πάνω απ' όλα η Ελένη Καχριμάνη αφιερώθηκε στα παιδιά της Ραφήνας που είχαν την καλή τύχη να είναι στο ΛΕΡ. Εκατοντάδες παιδιά έζησαν κοντά της και γαλουχήθηκαν με τις δικές της διδαχές και αξίες. Τα ίδια ομολογούν πως, με την προσωπικότητά της, σφράγισε την παιδική τους ηλικία και καθόρισε επιλογές στη ζωή τους.

Εμείς όλοι, παιδιά και ενήλικοι την ταυτίσαμε με το Λύκειο των Ελληνίδων Ραφήνας και την αγαπήσαμε πολύ. Η μορφή της υπάρχει και θα υπάρχει στο Λύκειο. Την έχουμε και θα την έχουμε δίπλα μας, σε κάθε μας απόφαση, σε κάθε μας δράση, παντοτινό προστάτη, φωτεινό παράδειγμα, σοφό μέντορα. **Θ' αγναντεύουμε τη ζωή της και θα βηματίζουμε στο δρόμο που μας έδειξε.**

(Το κείμενο διαβάστηκε στην "τελετή μνήμης" της Ελένης Καχριμάνη στον Νέο Βουτζά, 11/09/22).

Χριστίνα Παναγιώτου - Δακτυλίδη, τ. Πρόεδρος ΛΕΡ

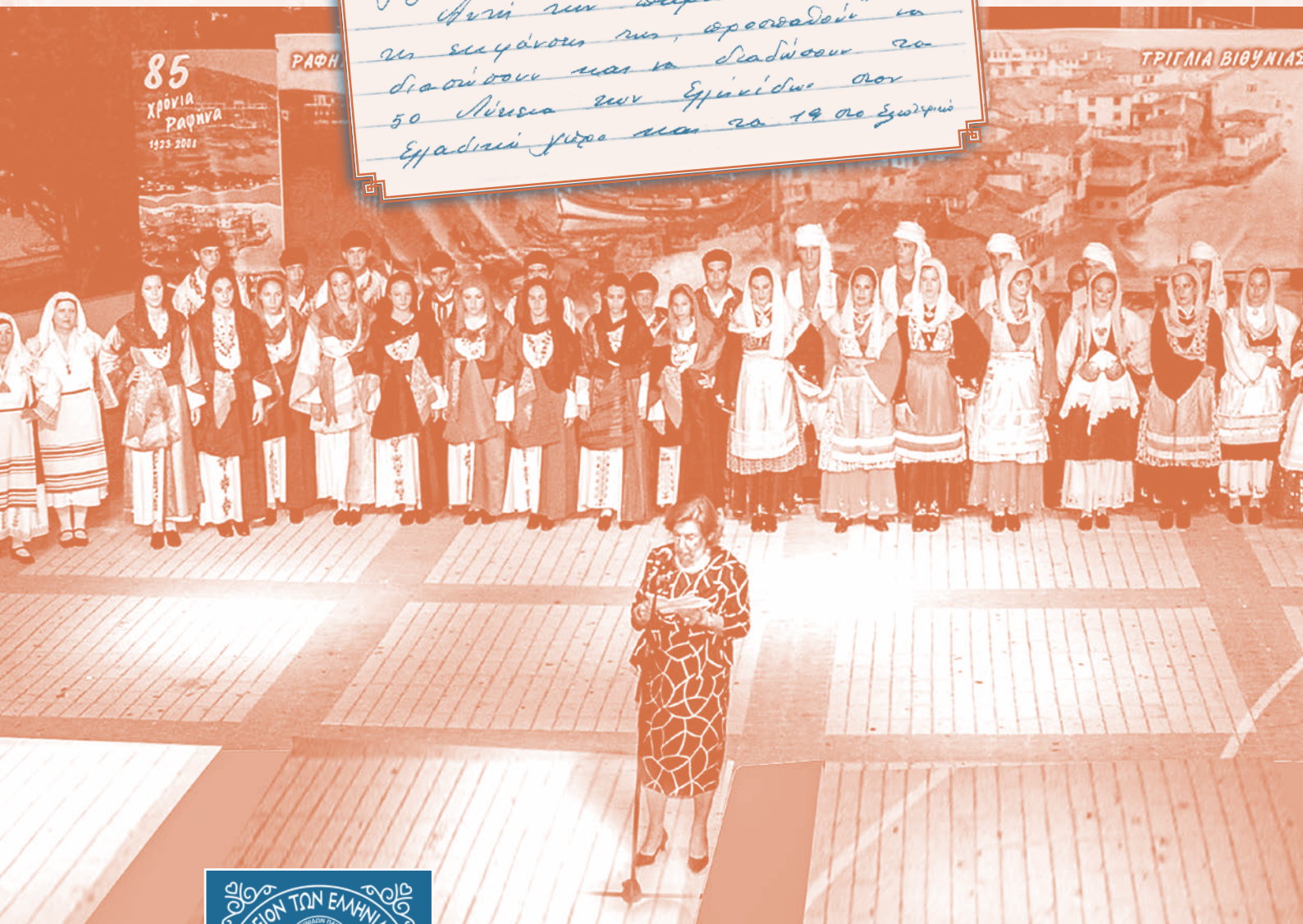

Συνάντηση προέδρων ΛΕΡ, 2018

Φως παράδοσης και ιστορίας πηγάζει από το Λύκειο!

Αγαυιά μου φίλη,
Αγαυή φίλε,
... Ένα άνθρωπος κι ένα γαβ, φασπεί
να σιγμνήσει και να εφενείσε μοιόμα
ένα ιδανικό τον σμύμα αιδέ τον
ισπρία τον, να φωντακί τον σπαρδόνι."
αυτά είχε τον ο φεγάς δάουμας,
Αλέξανδρος Συμφώτος.
Αντι των σπαρδόνι σε όμα
να σμγάνου τον, σρεσσεδένι να
διασύνου τον να διαδώνου τον
50 Λύκεια των Επικίδου τον
Εμαδική γύρα τον να 19 σε Σμωφνιό

...οι μέλισσες ...μέσα και έξω απ' την κυνέλη τους
οι εθελόντριες, εργάτριες, μέσα και έξω από το "ΛΥΚΕΙΟΝ"
εκτελούν έργο αξιόλογο, σημαντικό, ωραίο...!

Νικηφόρος Καχιρμάνης